

Tilinpäätös- tiedote

2018

RAISIO OYJ

RAISIO ON NYT TERVEELLISEEN RUOKAAN KESKITTYVÄ KANSAINVÄLINEN BRÄNDITALO

Tammi-joulukuu 2018, jatkuvat toiminnot

- Konsernin liikevaihto oli 228,2 (234,6) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 25,6 (35,9) miljoonaa euroa, mikä on 11,2 (15,3) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 16,6 (54,1) miljoonaa euroa, mikä on 7,3 (23,0) % liikevaihdosta.
Vertailuvuoden liiketulos sisältää Southallin tehdaskiinteistön 28,0 miljoonan euron myyntivoiton.
- Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 201,1 (201,4) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 29,8 (39,3) miljoonaa euroa, mikä on 14,8 (19,5) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 30,8 (38,4) miljoonaa euroa, mikä on 15,3 (19,0) % liikevaihdosta.
- Raisioaqua-yksikön liikevaihto oli 25,9 (31,8) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli -0,8 (2,4) miljoonaa euroa.
- Hallituksen osinkoesitys yhtiökokoukselle on 0,16 euroa osakkeelta, josta lisäosinkoa on 0,04 euroa.

Loka-joulukuu 2018, jatkuvat toiminnot

- Konsernin liikevaihto oli 55,6 (53,7) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 5,0 (6,7) miljoonaa euroa, mikä on 9,0 (12,5) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli -2,1 (-2,4) miljoonaa euroa.
- Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 53,3 (50,6) miljoonaa euroa.
Vertailukelpoinen liiketulos oli 7,4 (9,5) miljoonaa euroa, mikä on 13,8 (18,7) % liikevaihdosta.
Liiketulos oli 8,5 (8,5) miljoonaa euroa, mikä on 16,0 (16,9) % liikevaihdosta.
- Raisioaqua-yksikön liikevaihto oli 2,0 (2,7) miljoonaa euroa.
Liiketulos oli -1,1 (-0,7) miljoonaa euroa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

”Raisiolle vuosi 2018 oli voimakkaan uudistumisen ja uuden rakentamisen jakso. Nyt yhtiöllä on selkeä fokus, jonka mukaisesti keskitymme terveelliseen ruokaan. Tavoitteemme on olla innovatiivinen ja yhä kansainvälisempi bränditalo.

Olemme nyt luoneet vahvan perustan, jolta ponnistamme. Tarkoituksemme ja yhdessä henkilöstön kanssa määritellyt arvomme luovat pohjan kaikelle tekemisellemme ja ohjaavat päätöksentekoa. Vuonna 2019 Raisio keskittyy strategiansa mukaisesti ydinliiketoimintansa kasvun ja kannattavuuden turvaamiseen.

Vuonna 2018 useat erilliset tapahtumat vaikuttivat Raision myyntiin ja kannattavuuteen. Merkittävimmin liiketulokseen vaikuttivat Venäjän asettamasta kalanrehujen tuontikiellosta johtunut liiketuloksen pieneneminen 2,5 miljoonalla euroa vertailuvuodesta, markkinointikustannusten suunniteltu kasvu sekä haasteet Venäjän ja Puolan kuluttajatuotteiden markkinoilla. Venäjän ja Puolan liiketulos jäi kaksi miljoonaa euroa vertailuvuotta pienemmäksi. Raisio on tunnistanut näiden markkinoiden ongelmakohdat, tehnyt korjaustoimenpiteitä ja saanut liiketoimintojen suunnan käännettyä. Myös Suomen poikkeuksellisen heikon sadon aiheuttama viljojen hinnan jopa yli 60 prosentin nousu näkyi kannattavuuden heikkenemisenä, johon reagoimme viipymättä hintamuutoksin.

Raisioaqualle toinen vuosipuolisko oli poikkeuksellinen Venäjän viranomaisten suljettua rajan elokuussa. Rajan auettua joulukuussa Raisioaqua jatkoi vuoden 2019 kalanrehusopimusten viimeistelyä venäläisten asiakkaidensa kanssa. Venäläisten asiakkaiden luottamus Raisioaqua kohtaan on edelleen erittäin korkea.

Raision merkittävin uutuuksia oli syksyllä lanseerattu Elovena Muru Kaurajauhis, joka on kasvi-proteiinituote monipuoliseen ruoan valmistukseen. Elovena Muru on saanut kuluttajilta erittäin hyvän vastaanoton ja on osoittanut kykenevänsä kasvattamaan koko kategorian sekä kilpailemaan sen markkinajohtajuudesta.

Benecol-tuotevalikoima laajeni uusiin kategorioihin. Uutuuksien myynnin vauhdittamiseksi ja uusien Benecol-kuluttajien saamiseksi lisäsimme markkinointipanostusta. Olemme myös aloittaneet tärkeimmillä Benecol-tuotteiden markkinoilla pitkäjänteisen työn, jonka tavoitteena on lisätä terveydenhuollon ammattilaisten tietoa kolesterolista sekä tutkitusti turvallisesta ja tehokkaasta tavasta alentaa kolesterolia Benecol-tuotteilla.

Raision entisestään vahvistunut tase mahdollistaa yhtiön pitkäjänteisen kasvustrategian toteuttamisen.”

RAISIO-KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Tuloslaskelma						
Liikevaihto, M€	228,2	57,6	285,8	234,6	168,3	402,8
Liikevaihdon muutos, %	-2,7	-	-	-9,1	-	-
Vertailukelpoinen liikevaihto, M€	25,6	3,6	29,2	35,9	10,0	45,9
Vertailukelpoinen liikevaihto liikevaihdosta, %	11,2	6,3	10,2	15,3	5,9	11,4
Liikevaihto, M€	16,6	16,2	32,8	54,1	-57,3	-3,2
Liikevaihto liikevaihdosta, %	7,3	28,1	11,5	23,0	-34,1	-0,8
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	31,3	4,1	35,3	42,2	14,8	57,0
Käyttökate, M€	31,0	16,7	47,6	68,1	-23,7	44,4
Rahoitustuotot ja -kulut, M€	-0,8	-	-0,8	-1,4	-0,3	-1,7
Vertailukelpoinen tulos/osake, €	0,12	0,02	0,14	0,17	0,05	0,22
Tulos/osake, €	0,08	0,10	0,18	0,26	-0,37	-0,11
Tase						
Omavaraisuusaste, %	81,7	-	-	73,4	-	-
Nettovelkaantumisaste, %	-45,0	-	-	-39,8	-	-
Korollinen nettorahoitusvelka, M€	-119,2	-	-	-105,1	-	-
Oma pääoma/osake, €	1,68	-	-	1,68	-	-
Investoinnit, M€	5,6	0,3	5,9	10,1	5,7	15,8

	10-12/2018			10-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Tuloslaskelma						
Liikevaihto, M€	55,6	5,6	61,2	53,7	43,6	97,3
Liikevaihdon muutos, %	3,7	-	-	1,0	-	-
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	5,0	0,3	5,3	6,7	2,5	9,2
Vertailukelpoinen liiketulos liikevaihdosta, %	9,0	5,9	8,7	12,5	5,7	9,5
Liiketulos, M€	-2,1	13,1	11,0	-2,4	-35,9	-38,3
Liiketulos liikevaihdosta, %	-3,8	234,8	17,9	-4,4	-82,3	-39,4
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	6,4	0,3	6,7	8,4	3,7	12,1
Käyttökate, M€	8,1	13,1	21,1	7,1	-34,8	-27,7
Rahoitustuotot ja -kulut, M€	-0,7	0,00	-0,7	-0,3	0,0	-0,3
Vertailukelpoinen tulos/osake, €	0,02	0,00	0,02	0,03	0,01	0,04
Tulos/osake, €	-0,01	0,08	0,07	-0,03	-0,22	-0,25
Tase						
Investoinnit, M€	1,9	0,0	1,9	1,7	2,9	4,6

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

Vuosi 2018

Raisio uudisti alkuvuonna organisaatorakenteensa. Raportoitavat segmentit olivat Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit), Raisioagro ja Muut toiminnot. Naudanrehuliiketoimintansa myynnin myötä Raisio uudisti raportoitavat segmentit konsernin jatkuvien toimintojen mukaisiksi. Puolivuosikatsauksesta 2018 alkaen Raision raportoitavat segmentit ovat olleet Terveelliset elintarvikkeet, Raisioaqua (aiemmin osa Raisioagroa) ja Muut toiminnot.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti koostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa sekä Muu maailma (aiemmin Terveelliset elintarvikkeet, Benecol, Makeiset 29.12.2017 asti ja Benemilk). Viljakauppaliiketoiminta on 1.1.2018 alkaen raportoitu osana Terveelliset elintarvikkeet -yksikön Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintoja.

Raisioaqua-segmentti koostuu kalanrehuliiketoiminnasta, joka raportoidaan jatkuvana toimintona ja erillisenä toimintasegmenttinä.

Benemilk on raportoitu 1.1.2018 alkaen osana Muut toiminnot -segmenttiä.

Raision naudanrehuliiketoiminta myytiin 4.5.2018 allekirjoitetulla sopimuksella Lantmännen Agrolle. Liiketoiminta siirtyi 1.11.2018 uudelle omistajalle. Raisio raportoi myydyin naudanrehuliiketoiminnan lopetettuna toimintona IFRS 5:n mukaisesti. Vuoden 2017 vertailutiedot on oikaistu tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja tunnuslukujen osalta.

Raisio-konsernin loppuvuonna 2017 myymä makeisliiketoiminta raportoitiin lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä IFRS 5:n mukaisesti.

Vertailukausien taloudelliset luvut on muutettu vastaamaan Raision uutta taloudellisen raportoinnin rakennetta. Tässä raportissa sulkeissa olevat luvut viittaavat vastaavaan ajankohtaan tai -jaksoon vuotta aiemmin.

Vuosi 2019

Loppuvuonna 2018 julkistetun uuden strategian toteuttamiseksi Raisio uudisti vuoden 2019 alusta raportoitavat segmenttinsä konsernin liikeideoiden mukaiseksi. Uudet raportoitavat toimintasegmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet ja Terveelliset ainesosat ja Muut toiminnot. Raisio raportoi tammi-maaliskuun 2019 osavuositarkastuksesta alkaen uuden rakenteen mukaisesti ja vertailukauden luvut siltä osin kuin ne ovat saatavilla.

Terveelliset elintarvikkeet -segmentti keskittyy kuluttajabrändeihin päämarkkina-alueenaan Eurooppa. Terveelliset elintarvikkeet -segmentti muodostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois-Eurooppa, Keski- ja Itä-Eurooppa sekä Länsi-Eurooppa (aiemmin Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa ja Muu maailma).

Terveelliset ainesosat -segmentti sisältää kalanrehujen ja Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin sekä viljapohjaisten elintarvikkeiden ja niiden ainesosien myynnin teollisuudelle ja suurkeittiöille. Myös operaatiot, johon kuuluvat tuotanto, hankinta ja toimitusketju raportoidaan osana Terveelliset ainesosat -segmenttiä.

LIKEVAIHTO, jatkuvat toiminnot

Tammi-joulukuu

Raisio-konsernin liikevaihto oli 228,2 (234,6) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 201,1 (201,4) miljoonaa euroa, Raisioaquan 25,9 (31,8) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 1,5 (1,3) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa pienensivät merkittävimmin kalanrehujen vientikiellon vaikutukset Venäjän vientiin ja myyntivolyymien lasku useilla Euroopan markkinoilla. Vastaavasti liikevaihtoa kasvatti uutuustuotteiden myynti.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoa kasvatti osaksi Pohjois-Euroopan liiketoimintaa siirretyn viljakauppatoiminnon liikevaihdon 5,6 miljoonan euron kasvu vertailuvuodesta, sillä viljaa ostettiin myös myydylle ja lopetettuna toimintona käsiteltävälle naudanrehuliiketoiminnalle ja se raportoidaan ulkoisena myyntinä. Vuonna 2017 viljakauppaliiketoiminta oli osa Raisioagroa, joten Suomessa ja lähialueilla myytävien elintarvikkeiden valmistukseen ostettu vilja oli konsernin sisäistä kauppaa.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoon oli -0,6 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta oli 142,1 (156,2) miljoonaa euroa, mikä on 62,3 (66,6) prosenttia liikevaihdosta. Suomen liiketoimintojen osuus Raisio-konsernin liikevaihdosta oli yli 35 prosenttia, Ison-Britannian yli 25 prosenttia, muun Euroopan alle 35 prosenttia ja muun maailman selvästi alle 5 prosenttia.

Loka-joulukuu

Raisio-konsernin liikevaihto oli 55,6 (53,7) miljoonaa euroa. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 53,3 (50,6) miljoonaa euroa, Raisioaquan 2,0 (2,7) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,4 (0,4) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoa kasvatti osaksi Pohjois-Euroopan liiketoimintaa siirretyn viljakauppatoiminnon liikevaihdon 2,5 miljoonan euron kasvu vertailuvuodesta, sillä viljaa ostettiin myös myydylle ja lopetettuna toimintona käsiteltävälle naudanrehuliiketoiminnalle ja se raportoitettiin ulkoisena myyntinä. Vuonna 2017 viljakauppaliiketoiminta oli osa Raisioagroa, joten Suomessa ja lähialueilla myytävien elintarvikkeiden valmistukseen ostettu vilja oli konsernin sisäistä kauppaa.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoon oli 0,0 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

TULOS, jatkuvat toiminnot

Tammi-joulukuu

Raisio-konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 25,6 (35,9), mikä on 11,2 (15,3) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 16,6 (54,1) miljoonaa euroa, mikä on 7,3 (23,0) prosenttia liikevaihdosta. Merkittävimmin liiketulosta pienensivät Venäjän asettaman kalanrehujen tuontikiellon vaikutus myyntiin, suunnitelmien mukaiset panostukset pääbrändien kehittämiseen ja uutuustuotteiden lanseeraukseen sekä myyntivolyymien laskun vaikutus liiketulokseen. Vertailuvuoden liiketulos sisältää Southallin tehdaskiinteistön 28,0 miljoonan euron myyntivoiton.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 29,8 (39,3) ja liiketulos 30,8 (38,4) miljoonaa euroa. Raisioaquan liiketulos oli -0,8 (2,4) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen vertailukelpoinen liiketulos oli -3,4 (-5,8) ja liiketulos -13,5 (13,3) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulokseen kirjattiin -8,7 miljoonan euron arvonalentumistappio Honey Monsterin brändiarvoon sekä yt-neuvottelujen ja rakennejärjestelyjen kuluja.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutuksella konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoiseen liiketulokseen oli -0,1 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liiketulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 14,4 (14,0) miljoonaa euroa. Konsernin nettorahoituserät olivat -0,8 (-1,4) miljoonaa euroa.

Konsernin vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 24,8 (34,5) ja tulos ennen veroja 15,7 (52,7) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 19,3 (27,2) ja tulos verojen jälkeen 12,1 (40,4) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,12 (0,17) ja osakekohtainen tulos 0,08 (0,26) euroa.

Loka-joulukuu

Konsernin vertailukelpoinen liiketulos oli 5,0 (6,7), mikä on 9,0 (12,5) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli -2,1 (-2,4) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 7,4 (9,5) ja liiketulos 8,5 (8,5) miljoonaa euroa. Raisioaquan liiketulos oli -1,1 (-0,7) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen vertailukelpoinen liiketulos oli -1,3 (-2,1) ja liiketulos -9,6 (-10,2) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulokseen kirjattiin -8,7 miljoonan euron arvonalentumistappio Honey Monsterin brändiarvoon.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus konsernin ja Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liiketulokseen oli 0,0 miljoonaa euroa. Tällä tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liiketulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Poistot ja arvonalennukset olivat 10,2 (9,9) miljoonaa euroa. Nettorahoituserät olivat -0,7 (-0,3) miljoonaa euroa.

Konsernin vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 5,0 (6,7) ja tulos ennen veroja -2,8 (-2,7) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen tulos verojen jälkeen oli 3,4 (4,9) ja tulos verojen jälkeen -2,3 (-4,0) miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,02 (0,03) ja osakekohtainen tulos -0,01 (-0,03) euroa.

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYSLASKELMAT

Vertailukelpoiseen liiketulokseen vaikuttavat erät, jatkuvat ja lopetetut toiminnot, miljoonaa euroa

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen liiketulos	25,6	3,6	29,2	35,9	10,0	45,9
+ myyntivoitot	1,2	12,5	13,6	28,0	-	28,0
- luovutustappiot	-	-	-	-	-38,4	-38,4
- arvonalentumiset aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-8,7	-	-8,7	-7,8	-28,7	-36,5
- arvonalentumiset vaihtomaisuus	-	-	-	-0,7	-	-0,7
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-1,4	0,1	-1,3	-1,3	-0,1	-1,5
+/- muut erät	-	-	-	-0,1	-	-0,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-9,0	12,6	3,6	18,1	-67,3	-49,1
Liiketulos	16,6	16,2	32,8	54,1	-57,3	-3,2

	10-12/2018			10-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen liiketulos	5,0	0,3	5,3	6,7	2,5	9,2
+ myyntivoitot	1,2	12,7	13,9	-0,2	-	-0,2
- luovutustappiot	-	-	-	-	-38,4	-38,4
- arvonalentumiset aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-8,7	-	-8,7	-7,8	0,1	-7,6
- arvonalentumiset vaihtomaisuus	-	-	-	-0,7	-	-0,7
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-	-	-0,3	-0,1	-0,4
+/- muut erät	0,5	-	0,5	-0,1	-	-0,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-7,1	12,7	5,7	-9,1	-38,4	-47,5
Liiketulos	-2,1	13,1	11,0	-2,4	-35,9	-38,3

**Vertailukelpoiseen käyttökatteeseen vaikuttavat erät,
jatkuvat ja lopetetut toiminnot, täsmäytys liikelukokseen, miljoonaa euroa**

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen käyttökate	31,3	4,1	35,3	42,2	14,8	57,0
+/- Poistot ja arvonalentumiset	8,7	-	8,7	7,8	28,7	36,5
+/- Liikelukokseen vaikuttavat erät	-9,0	12,6	3,6	18,1	-67,3	-49,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-0,3	12,6	12,3	25,9	-38,5	-12,5
Käyttökate	31,0	16,7	47,6	68,1	-23,7	44,4
+/- Arvonalentumiset	-8,8	-	-8,8	-8,0	-28,7	-36,7
+/- Poistot	-5,6	-0,4	-6,1	-6,0	-4,9	-10,9
Liikelulos	16,6	16,2	32,8	54,1	-57,3	-3,2

	10-12/2018			10-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Vertailukelpoinen käyttökate	6,4	0,3	6,7	8,4	3,7	12,1
+/- Poistot ja arvonalentumiset	8,7	-	8,7	7,8	-0,1	7,6
+/- Liikelukokseen vaikuttavat erät	-7,1	12,7	5,7	-9,1	-38,4	-47,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yht.	1,6	12,7	14,4	-1,3	-38,5	-39,9
Käyttökate	8,1	13,1	21,1	7,1	-34,8	-27,7
+/- Arvonalentumiset	-8,7	-	-8,7	-8,0	0,1	-7,9
+/- Poistot	-1,4	0,0	-1,4	-1,5	-1,2	-2,7
Liikelulos	-2,1	13,1	11,0	-2,4	-35,9	-38,3

TASE, RAHAVIRTA JA RAHOITUS, jatkuvat toiminnot

Raisio-konsernin taseen loppusumma oli joulukuun lopussa 324,4 (361,3) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 264,8 (264,0) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 1,68 (1,68) euroa. Erittely oman pääoman muutoksista on jäljempänä katsauksen taulukko-osassa.

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-joulukuussa 11,5 (33,3) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma oli vuoden lopussa 32,2 (18,0) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman lisäys johtui raaka-ainevarastoihin liittyvästä vaihto-omaisuuden määrän suunnitellusta kasvusta.

Konsernin korolliset rahoitusvelat joulukuun lopussa olivat 23,0 (45,9) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli -119,2 (-105,1) miljoonaa euroa.

Raisiolla oli joulukuun lopussa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja sekä raha- ja pankkisaamia yhteensä 142,1 miljoonaa euroa. Sen lisäksi yhtiöllä oli vuoden 2018 lopussa sitova, nostamaton 50 miljoonan euron luottolimiittisopimus, joka on purettu katsauskauden jälkeen tammikuussa 2019 vahvan kassan mahdollistamana. Kassavarat on hajautettuna pankkitalletuksiin pohjoismaisissa pankeissa tai muutoin matalariskisiin sijoituskohteisiin.

Konsernin omavaraisuusaste joulukuun lopussa oli 81,7 (73,4) prosenttia ja nettovelkaantumisaste oli -45,0 (-39,8) prosenttia. Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto oli 8,6 (10,0) ja sijoitetun pääoman tuotto oli 5,6 (15,1) prosenttia.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2018 osinkona 26,6 (26,6) miljoonaa euroa vuodelta 2017.

INVESTOINNIT, jatkuvat toiminnot**Tammi-joulukuu**

Raision investoinnit olivat 5,6 (10,1) miljoonaa euroa, mikä on 2,4 (4,3) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön investoinnit olivat 3,2 (1,5) miljoonaa euroa, Raisioaquan 1,4 (3,0) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 1,0 (5,6) miljoonaa euroa.

Merkittävimmät investoinnit olivat Raision kalanrehutehtaalle asennettu pienpakkauskuone ja uuden tuotantolinjan viimeistely sekä Nokian myllyllä aloitettu tuotannon kehityshanke.

Loka-joulukuu

Konsernin investoinnit olivat 1,9 (1,7) miljoonaa euroa, mikä on 3,4 (3,2) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön investoinnit olivat 1,6 (0,5) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,1 (1,0) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,3 (0,1) miljoonaa euroa.

DIVESTOINNIT**Raision naudanrehuliiketoiminta siirtyi uudelle omistajalle 1.11.2018**

Raision naudanrehuliiketoiminnan myynti Lantmännen Agro Oy:lle toteutui ja liiketoiminta siirtyi ostajalle 1.11.2018. Kaupan toteutuminen oli ehdollinen Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnälle. Kauppahinta oli 34 miljoonaa euroa. Raision myyntivoitto oli 12,5 miljoonaa euroa.

Venäjän tehdaskiinteistö myytiin

Raisio allekirjoitti 26.10.2018 sopimuksen Moskovan lähistöllä sijaitsevan ja vuodesta 2007 tyhjiään olleen margariinitehtaan myynnistä. Raisio kirjasi kaupasta 1,2 miljoonan euron myyntivoiton.

TUTKIMUS JA KEHITYS, jatkuvat toiminnot**Tammi-joulukuu**

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 2,9 (2,9) miljoonaa euroa, mikä on 1,3 (1,2) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 2,0 (2,1) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,8 (0,4) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,1 (0,3) miljoonaa euroa.

Loka-joulukuu

Tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 0,9 (1,0) miljoonaa euroa, mikä on 1,6 (1,8) prosenttia liikevaihdosta. Terveelliset elintarvikkeet -yksikön tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 0,6 (0,7) miljoonaa euroa, Raisioaquan 0,2 (0,2) miljoonaa euroa ja Muiden toimintojen 0,0 (0,1) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet

Raision kuluttajabrändien tuotekehitystä ohjaavat Raision tarkoituksessaan määrittelemät periaatteet: hyvä maku, terveellisyys, sydänterveys, kokonaisvaltainen hyvinvointi ja kestävä kehitys.

Raision merkittävin uutuuus oli yhtiön syyskuussa lanseeraama uusi kaurainnovaatio Elovena Muru. Käytettävyydeltään tuote on lähellä jauhelihaa, joten se sopii kaikille jotka haluavat lisätä kasvisruuan osuutta ruokavaliossaan. Kilpailukykyisen hintansa ja helppokäyttöisyytensä ansiosta Elovena Muru on todellinen koko kansan kasviproteiini. Tuote valmistetaan Suomessa.

Raisioaqua

Raision kalanrehuliiketoiminta Raisioaqua keskittyy tuotteisiin ja palveluihin, jotka varmistavat kalojen hyvinvoinnin ja tuotannon tehokkuuden sekä edistävät vastuullista kalankasvatusta. Raisioaqua jatkaa myös kalanrehuissa käytettävien uusien ja vastuullisten raaka-aineiden käyttöä ja kartoittamista.

Raisioaqua jatkaa voimakasta panostusta digitaalisen Kasvuluotain-sovelluksen jatkokehittämiseen. Toiminnollisuuksiltaan yhä monipuolisempaa Kasvuluotainta voidaan kutsua kalankasvatuslaitoksen toiminnanohjausjärjestelmäksi. Se on käytössä Suomessa ja Venäjällä.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

TERVEELLISET ELINTARVIKKEET -YKSIKKÖ

Terveelliset elintarvikkeet -yksikköön kuuluvat kaikki Raision ruokaan liittyvät liiketoiminnat.

Toimintaympäristö

Globaalit ilmiöt, kuten ilmastonmuutos, maapallon rajalliset resurssit, väestörakenteen muutos, teknologiset läpimurrot ja tiedonkulun nopeutuminen vaikuttavat kuluttajien arkeen ja ostopäätöksiin. Muutokset näkyvät entistä voimakkaammin kuluttajien vastuullisina valintoina, läpi elämän jatkuvana terveyteen panostamisena sekä helppokäyttöisten, kiireiseen arkeen sopivien tuotteiden suosimisena.

Valitessaan vastuullisesti tuotettua ruokaa kuluttajan huomio kiinnittyy koko tuotteen elinkaareen raaka-aineista tuotantoon, jakeluun, kulutukseen sekä tuotepakkausten kierrättämiseen ja ruokahävikkiin. Terveystä huolehtiminen on yhä olennaisempaa, kun yli 60-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa globaalisti. Kuluttajat suhtautuvat terveyteen ja hyvinvointiin kokonaisvaltaisesti panostaen terveyden ylläpitämiseen kuuriluontoisen lähestymisen sijaan.

Ruoka on Raision liiketoiminnan ydin. Teemme vastuullista, terveellistä ja maukasta ruokaa päivän kaikkiin hetkiin helpottamaan kuluttajien kiireistä arkea. Kehitämme päättäväisesti tuotevalikoimaamme yhä terveellisemmäksi huomioiden kuluttajien muuttuvat tarpeet. Haluamme olla vastuullisen ruuan edelläkävijä ja olemmekin asettaneet kunnianhimoiset tavoitteet vastuullisuustyöllemme. Terveellisen kasvun strategiamme vuosille 2019-2021 painottaa sitoutumista kannattavan kasvun lisäksi terveelliseen ruokaan ja vastuulliseen liiketoimintaan.

Suomen viljasato

Poikkeuksellisen kuivasta kasvukaudesta johtuen Suomen viljasato jäi 2,7 miljoonaan tonniin, mikä on noin kolmanneksen normaalia vuotta vähemmän. Viljojen hehtaarisadot jäivät normaalitasosta koko maassa, mutta selvästi heikoin tilanne oli Etelä-Suomessa. Suomessa viljojen hinnat ovat nousseet syksyllä viljalajista riippuen jopa yli 60 prosenttia. Myös Euroopassa satotasot jäivät selvästi normaalia heikommiksi. Laadultaan vuoden 2018 sato oli selvästi aikaisempia vuosia heikompi.

Raisio pystyy hankkimaan riittävästi kotimaista kauraa ja vehnää omaan käyttöönsä. Haastavin tilanne on kaurassa, sillä normaalia heikompilaatuisesta sadosta saanto on selvästi pienempi. Kaura on Raision eniten käyttämä vilja ja sen käyttömäärä kasvoi vertailuvuodesta. Raision omiin tuotteisiinsa käyttämä kaura vastaa noin 40 prosenttia kaikesta Suomessa elintarvikekäyttöön jalostettavasta kaurasta.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto, M€	53,3	50,6	201,1	201,4
Pohjois- ja Itä-Eurooppa, M€	26,6	23,4	101,1	98,1
Länsi-Eurooppa, M€	17,0	16,8	66,4	68,2
Muu maailma, M€	9,7	10,3	33,6	35,2
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	7,4	9,5	29,8	39,3
Vertailukelpoinen liiketulos, %	13,8	18,7	14,8	19,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, M€	1,2	-0,9	1,0	-0,9
Liiketulos, M€	8,5	8,5	30,8	38,4
Liiketulos, %	16,0	16,9	15,3	19,0
Investoinnit, M€	1,6	0,5	3,2	1,5
Nettovarallisuus, M€	121,2	116,7	121,2	116,7

Vertailukelpoiseen liiketulokseen vaikuttavat erät, jatkuvat toiminnot, miljoonaa euroa

	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Vertailukelpoinen liiketulos	7,4	9,5	29,8	39,3
+ myyntivoitot	1,2	-	1,2	-
- luovutustappiot	-	-	-	-
- arvonalentumiset aineettomat hyödykkeet	-	-0,2	-	-0,2
- arvonalentumiset vaihto-omaisuus	-	-0,7	-	-0,7
+/- rakennejärjestelyt ja tehostamishankkeet	-	-	-0,2	-
+/- muut erät	-	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	1,2	-0,9	1,0	-0,9
Liiketulos	8,5	8,5	30,8	38,4

Taloudellinen katsaus, jatkuvat toiminnot
Tammi-joulukuu

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 201,1 (201,4) miljoonaa euroa. Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 101,1 (98,1) miljoonaa euroa, Länsi-Euroopan 66,4 (68,2) miljoonaa euroa ja Muun maailman 33,6 (35,2) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihtoa kasvatti osaksi Pohjois-Euroopan liiketoimintaa siirretyn viljakauppatoiminnon liikevaihdon 5,6 miljoonan euron kasvu vertailuvuodesta, sillä viljaa ostettiin myös myydylle ja lopetettuna toimintona käsiteltävälle naudanrehuliiketoiminnalle ja se raportoidaan ulkoisena myyntinä. Vuonna 2017 viljakauppaliiketoiminta oli osa Raisioagroa, joten Suomessa ja lähialueilla myytävien elintarvikkeiden valmistukseen ostettu vilja oli konsernin sisäistä kauppaa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihdosta yli 50 prosenttia kertyi Pohjois- ja Itä-Euroopasta, missä Raision tunnettuja brändejä ovat Elovena, Benecol, Nordic, Sunnuntai, Nalle, Torino ja Provena. Yli 30 prosenttia liikevaihdosta kertyi Benecol-tuotteiden myynnistä Länsi-Euroopan markkinoilla Isossa-Britanniassa, Irlannissa ja Belgiassa. Loput yli 15 prosenttia liikevaihdosta tuli Muu maailma -liiketoiminnasta. Sen liikevaihto muodostui suurimmalta osin Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, myynnistä.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 29,8 (39,3) miljoonaa euroa, mikä on 14,8 (19,5) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 30,8 (38,4) miljoonaa euroa, mikä on 15,3 (19,0) prosenttia liikevaihdosta. Raisio panosti Benecol- ja Elovena-uutuustuotteiden lanseeraukseen sekä lisäsi viestintää terveydenhuollon ammattilaisille. Viljan hinnan merkittävä nousu oli haaste vilja-pohjaisten elintarvikkeiden kannattavuudelle, vaikka Raisio pystyi vahvojen brändiensä turvin viemään kohonneita raaka-ainekustannuksia tuotteiden hintoihin. Puolan ja Venäjän myynnin haasteet näkyivät myös liiketuloksen pienenemisenä. Vertailuvuoden liiketulokseen sisältyi noin 0,7 miljoonan euron eläkemaksujen palautus Raision ruotsalaiselle tytäryhtiölle.

Ison-Britannian punnan konversiovaikutus liikevaihtoon oli -0,6 miljoonaa euroa ja liiketulokseen -0,1 miljoonaa euroa. Konversiolla tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy, kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto ja -tulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Loka-joulukuu

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön liikevaihto oli 53,3 (50,6) miljoonaa euroa. Pohjois- ja Itä-Euroopan toimintojen liikevaihto oli 26,6 (23,4) miljoonaa euroa, Länsi-Euroopan 17,0 (16,8) miljoonaa euroa ja Muun maailman 9,7 (10,3) miljoonaa euroa.

Terveelliset elintarvikkeet -yksikön vertailukelpoinen liiketulos oli 7,4 (9,5) miljoonaa euroa, mikä on 13,8 (18,7) prosenttia liikevaihdosta. Liiketulos oli 8,5 (8,5) miljoonaa euroa eli 16,0 (16,9) prosenttia liikevaihdosta.

Ison-Britannian punnalla ei ollut konversiovaikutusta liikevaihtoon ja -tulokseen. Konversiolla tarkoitetaan vaikutusta, joka syntyy kun tytäryhtiöiden puntamääräinen liikevaihto ja -tulos konvertoidaan euroiksi osana konsernitilinpäätöstä.

Strategiset kuluttajabrändit

Benecol

Benecol on Raision kansainvälisin brändi. Raisio vastaa Benecol-tuotteiden myynnistä ja markkinoinnista omilla markkina-alueillaan Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Belgiassa, Suomessa, Puolassa ja Hongkongissa sekä Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, myynnistä lisenssi-partnereilleen.

Kesällä 2018 Raisio lanseerasi Benecol-uutuustuotteita uusiin tuotekategorioihin ja myyntikanaviin. Uudet Benecol-välipalapatukat ovat myynnissä Isossa-Britanniassa, Suomessa ja Puolassa, kreikkalaistyyppinen Benecol-jogurtti puolestaan Isossa-Britanniassa, Suomessa ja Belgiassa. Samalla markkinointiviestinnän kärjeksi nostettiin herkullinen ruoka, mikä innostaa kuluttajia kolesterolin alentamiseen hyvän makuisilla ja helppokäyttöisillä Benecol-tuotteilla. Uuden markkinointiviestinnän myötä myös nuoremmat kuluttajaryhmät ovat kiinnostuneet kolesterolin alentamisesta Benecol-tuotteilla ja lisänneet tuotteiden kokeilua.

Raisio perusti myös tärkeimmät markkina-alueensa kattavan organisaation, jonka tehtävänä on lisätä terveydenhuollon ammattilaisten tietoa kohonneen kolesterolin alentamisen tärkeydestä ja kannustaa heitä suosittelemaan asiakkailleen tutkitusti turvallisia ja tehokkaita Benecol-tuotteita osana terveellistä ruokavaliota.

Elovena

Elovena-tuotteita myydään vain Suomessa, mutta uuden strategiansa mukaisesti Raision tavoitteena on tulevana vuosina rakentaa Elovenasta kansainvälinen kaurabrändi. Vuonna 2018 Elovena valittiin Suomen arvostetuimmaksi kaurabrändiksi.

Elovenan medianäkyvyyttä on kasvatettu määrätietoisesti vuodesta 2017 lähtien, minkä ansiosta brändi ja Saa syödä -kuluttajamarkkinointi ovat tuttuja yhä useammille kuluttajille. Elovena-uutuustuotteet vastaavat hyvin kuluttajien tarpeisiin ja brändi liitetään ajassa elämiseen, herkullisuuteen ja edelläkävijyyteen.

Syksyllä 2018 markkinoille lanseerattiin Elovena Muru Kaurajauhis, joka on Raision uusi innovaatio kaurasta. Suomessa valmistettava Elovena Muru Kaurajauhis on kasvipohjainen vaihtoehto jauhe-
lihalle ja sopii monipuoliseen ruoanlaittoon. Elovena Muru on noussut muutamassa kuukaudessa kilpailuun kategorian markkinajohtajuudesta.

Liiketoimintakatsaukset, tammi-joulukuu, jatkuvat toiminnot

Pohjois- ja Itä-Eurooppa (päämarkkina-alueet ovat Suomi, Puola, Venäjä ja Ukraina)

Suomen markkinoilla toiminnan painopiste oli uutuustuotteiden lanseerauksissa ja loppuvuonna viljan hinnan noususta johtuvien tuotehintojen nousun läpiviennissä vahvojen brändien turvin. Raision merkittävimmät uutuudet olivat Elovena Muru Kaurajauhis sekä kreikkalaistyyppiset Benecol-jogurtit ja Benecol-välipalapatukat.

Vähittäiskauppa otti Elovena Muru Kaurajauhiksen laajasti valikoimiinsa ja koko maan kattava jakelupeitto rakentui nopeasti. Elovena-välipalakeksien myynti kasvoi yli 15 prosentilla. Kokonaisuutena Elovena-tuotteiden myynti oli vahvan vertailuvuoden tasolla. Myös Benecol-tuotteiden myynnin vahva kasvu jatkui. Uusien kasvispastojen myötä Torino-brändin myynti kasvoi merkittävästi. Leivontakategorian myynnin lasku ja hintakilpailun kiristyminen näkyivät Sunnuntai-brändin myynnin laskuna. Pohjois-Euroopan toimintojen vertailukelpoinen liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla.

Raision päätuotteet Venäjällä ja Ukrainassa ovat Nordic-hiutaleet. Venäjällä myynnin volyymi oli lähes vertailuvuoden tasolla. Ruplina liikevaihto oli lähes vertailuvuoden tasolla, mutta euroina liikevaihto jäi valuutan negatiivisesta vaikutuksesta johtuen selvästi vertailuvuodesta. Loppuvuonna toteutettiin hinnankorotuksia viljan hinnan nousua vastaamaan. Ukrainassa Nordic-tuotteiden vahva myynnin kasvu jatkui.

Puolassa Raisio keskittyy Benecol-kuluttajatuotteisiin. Organisaatio ja kulurakenne on uudistettu siten, että ne tukevat keskittymistä ydinliiketoimintaan. Liikevaihto oli merkittävästi vertailuvuotta pienempi ja liiketulos tappiollinen, mutta pitkään jatkunut liuku on nyt pysäytetty. Raisio jatkaa toimenpiteitä liiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi vuonna 2019.

Länsi-Eurooppa (markkina-alueet Iso-Britannia, Irlanti ja Belgia)

Isossa-Britanniassa lanseerattiin kesällä Benecol-välipalapatukat ja kreikkalaistyylliset Benecol-jogurtit. Benecol-välipalapatukoiden myynti laajeni apteekkeihin. Lisäksi Benecol-tuotteiden myynti laajeni yli 5 500 uuteen vähittäiskaupan myyntipisteeseen. Uutuustuotteiden lanseerauksia tuettiin mainoskampanjoilla, jotka lisäsivät brändin tunnettua ja kuluttajien kiinnostusta kokeilla tuotteita.

Benecol-jogurttijuomien myynti oli vertailuvuoden tasolla, mutta Benecol-levitteiden myynti jäi hieman vertailuvuodesta. Ison-Britannian liikevaihto oli lähes vertailuvuoden tasolla.

Irlannissa Raision oma myyntiorganisaatio otti suunnitellusti Benecol-liiketoiminnan haltuunsa syyskuun alkupuolella. Loppuvuoden aikana toteutettiin vertailukautta vähemmän promootioita, mikä osaltaan näkyi liikevaihdon selvänä laskuna. Benecol-levitteiden myynti oli vertailukauden tasolla, mutta jogurttijuomien myynti laski.

Belgiassa Benecol-jogurttijuomien ja -levitteiden myynti jäi selvästi vertailuvuodesta. Loppuvuonna lanseerattujen kreikkalaistyylisen Benecol-jogurttien ja kampanjoinnin ansiosta myynti kääntyi hienoiseen kasvuun. Belgian liikevaihto laski selvästi vertailuvuodesta. Belgia on Irlannin jälkeen seuraava painopistealue, jossa tavoitteena on liikevaihdon kääntäminen selkeään kasvuun.

Muu maailma

Muu maailma -liiketoiminta sisältää Benecol-tuotteiden ainesosan, kasvistanoliesterin, toimitukset Raision omilla markkinoilla myytävien kuluttajatuotteiden valmistukseen sekä Benecol-tuotteiden ainesosan myynnin lisenssipartnereille. Myös Raision elintarvikevienti muille kuin yhtiön omille päämarkkina-alueille sisältyy Muu maailma -liiketoiminnan lukuihin.

Muu maailma -liiketoiminnan liikevaihto oli 33,6 (35,2) miljoonaa euroa. Benecol-tuotteiden ainesosan toimitukset Raision omilla markkina-alueilla myytävien kuluttajatuotteiden valmistukseen kasvoivat hieman vertailuvuodesta. Toimitukset lisenssipartnereille Amerikoissa ja Aasiassa jäivät merkittävästi vertailukaudesta. Kaupan haasteet Indonesian markkinoilla saatiin ratkaisua loppuvuonna.

Raision lisenssisopimus espanjalaisen partnerin kanssa päättyi vuoden 2018 lopussa. Raisio ottaa uuden strategiansa mukaisesti haltuunsa Benecol-tuotteiden markkinoita Euroopassa, mikäli tilanne lisenssipartnerin suhteen muuttuu ja markkina on Raisiolle merkittävä.

Raisio on osana strategiatyötään arvioinut myös nykyisen lisensointimallin toimivuutta. Lisenssimalli on edelleen keino tarjota kuluttajille kolesterolia alentavia Benecol-tuotteita markkinoilla, joilla Raisio ei itse toimi, mutta erityisesti Euroopan ulkopuolella. Raisio jatkaa lisensointimallin kehittämistä vuonna 2019.

RAISIOAQUA-YKSIKKÖ

Raisioaqua-yksikköön kuuluvat kalanrehut.

Toimintaympäristö

Kasvatetun kalan kulutuksen ennustetaan kasvavan globaalisti kahdeksalla prosentilla vuoteen 2025 mennessä. EU:n tavoite on lisätä kasvatetun kalan tuotantoa viidellä prosentilla vuosittain. Suomen ja Ruotsin tavoitteena on kaksinkertaistaa vesiviljelytuotanto lähivuosina. Myös Venäjän tavoitteena on selvä vesiviljelytuotannon kasvu.

Suomessa kotimaisen kalan kysynnän kasvu jatkuu, mutta uusia kalankasvatyslupia ja lupia nykyisten kiintiöiden kasvattamiseen on toistaiseksi myönnetty niukasti. Raisioaquan ympäristöystävällisten Baltic Blend -rehujen ansiosta kalankasvattajilla on yhä uskoa myönteisiin lupaprosesseihin. Luoteis-Venäjällä, Baltiassa ja Ruotsissa on innovatiivisilla rehuvalmistajilla, kuten Raisioaqualla, mahdollisuuksia laajentaa liiketoimintaansa.

Raisioaqua-yksikön keskeiset tunnusluvut, jatkuvat toiminnot

	10-12/2018	10-12/2017	2018	2017
Liikevaihto, M€	2,0	2,7	25,9	31,8
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	-1,1	-0,7	-0,8	2,4
Vertailukelpoinen liiketulos, %	-52,6	-25,5	-3,2	7,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, M€	-	-	-	-
Liiketulos, M€	-1,1	-0,7	-0,8	2,4
Liiketulos, %	-52,6	-25,5	-3,2	7,5
Investoinnit, M€	0,1	1,0	1,4	3,0
Nettovarallisuus, M€	12,4	8,5	12,4	8,5

Taloudellinen katsaus
Tammi-joulukuu

Raisioaquan liikevaihto oli 25,9 (31,8) miljoonaa. Liikevaihto pieneni noin 19 prosenttia vertailuvuodesta Venäjän viennin keskeytymisestä johtuen. Suomalaisille asiakkaille kalanrehuja toimitettiin lähes saman verran kuin vuonna 2017. Suomen osuus liikevaihdosta oli lähes 45 prosenttia, Venäjän lähes 55 prosenttia ja muiden markkinoiden vähäinen.

Raisioaquan liiketulos oli -0,8 (2,4) miljoonaa euroa. Kalanrehujen vienti Venäjälle jäi lähes 30 prosenttia vertailuvuodesta. Liikevaihdon lasku näkyi myös liiketuloksen merkittävänä heikkenemisenä.

Loka-joulukuu

Raisioaquan liikevaihto oli 2,0 (2,7) miljoonaa ja liiketulos oli -1,1 (-0,7) miljoonaa euroa. Suomessa kalan kasvukausi jatkui normaalia pidemmälle syksyn hyvien kasvuolosuhteiden ansiosta.

Liiketoimintakatsaus, tammi-joulukuu
Vienti

Kalanrehukausi käynnistyi keväällä hyvin ja rehuja vietiin vertailukautta enemmän. Osasta Raisioaquan ajalla 11.6. - 10.7.2018 valmistamista ja toimittamista kalanrehuista löytyi Venäjän viranomaisten tekemissä analyyseissä muuntogeenistä soijaa, mikä on vastoin Raision linjausta. Muuntogeenistä ainesta oli todettu pitoisuuksina, jotka ylittivät EU-lainsäädännön mukaisen merkintärajan ja Venäjän lainsäädännön mukaisen rajan. Raja-arvojen ylitys koski vain osaa kuljetuksista valtaosan kuljetuksista ollessa moitteettomia. Venäjän viranomaiset ilmoittivat sulkevansa rajan 4.8.2018.

Venäjän viranomaiset ilmoittivat kalanrehujen tuontikiellon päättymisestä ja rajan avaamisesta 6.12.2018. Venäjän raja oli kiinni neljä kuukautta. Tuontikiellon aikana Raisioaqua ei voinut toimittaa kalanrehuja venäläisille asiakkailleen. Tuontikiellon päättyessä vuoden 2018 kalankasvatuskausi oli jo päättynyt. Luoteis-Venäjä on Raisioaquan kalanrehujen suurin markkina-alue ja haastavasta vuodesta huolimatta Raisioaqua säilytti markkinajohtajuutensa.

Raisioaquan kalanrehuissa käyttämän soijatuotteen toimitti suomalainen toimittaja, jonka tuote oli sopimuksen vastaista. Raisio jatkaa tavarantoimittajan kanssa neuvotteluja vahinkojen korvaamisesta.

Välittömästi rajan aukeamisen jälkeen Raisioaqua jatkoi kauden 2019 toimitussopimusten viimeistelyä asiakkaidensa kanssa. Gmo-tapauksen vaikutukset asiakkuuksiin jäivät vähäisiksi ja merkittävimmät kasvattajat jatkavat Raisioaquan asiakkaina.

Suomi

Kesän 2018 poikkeuksellisen pitkä hellejakso heikensi merkittävästi kalojen kasvuolosuhteita Suomessa ja lähialueilla, sillä vesien lämpötila nousi niin korkeaksi, että kalat lopettivat syömisen. Lämpimistä vesistä aiheutui myös kalakuolemia erityisesti sisämaan kalankasvatuslaitoksilla. Syksyllä olosuhteet kalojen kasvulle olivat hyvät ja kasvukausi jatkui normaalia pidempään.

Poikkeuksellisesta kesästä johtuen kalan kokonaistuotanto laski arviolta 10-15 prosenttia. Raisioaqua toimitti suomalaisille asiakkailleen lähes yhtä paljon kalanrehua kuin vertailuvuonna ja siten vahvisti markkina-asemaansa. Raisioaqua on ainoa suomalainen kalanrehujen valmistaja.

Benella

Vastuullisesti kasvatetun Benella-kalan sopimustuottajat ovat muuttaneet tuotantosyklään niin, että etenkin kirjolohta on saatavissa ympäri vuoden. Vuonna 2018 Raisioaqua solmi tukkusopimuksen mm. Hätälä Oy:n kanssa, mikä osaltaan laajensi Benella-kalan saatavuutta.

Suomessa Keskon kanssa tehtävä Benella-yhteistyö syventyi entisestään. Pirkka Parhaat -valikoimaan kuuluvan Benella-kalan myymäläpeitto, näkyvyys ja brändin tunnettuus ovat vuodessa kasvaneet merkittävästi. Kesko on toteuttanut myös sekä valtakunnallisia että paikallisia Pirkka Parhaat Benella -kampanjoita myymälöissä ja medioissa.

Myös tietyt sopimusravintolat ottivat Benellan valikoimiinsa Suomessa ja Ruotsissa. Esimerkiksi jo noin 60 tukholmalaisessa ravintolassa käytetään Benellaa annosten raaka-aineena. Myös Ruotsin vähittäiskauppaketjut ovat kiinnostuneita Benellasta ja työ vähittäiskauppamyynnin avaamiseksi jatkuu.

HALLINTO JA JOHTO

Hallitus ja hallintoneuvosto

Hallituksen jäsenmäärä oli viisi yhtiökokouksesta 21.3.2018 lukien ja sitä ennen kuusi. Erkki Haavisto, Ilkka Mäkelä, Leena Niemistö ja Ann-Christine Sundell toimivat hallituksen jäseninä koko tilikauden 2018. Michael Ramm-Schmidt toimi hallituksen jäsenenä yhtiökokouksen päättymiseen asti. Kari Kauniskangas toimi hallituksen jäsenenä yhtiökokouksen päättymisestä alkaen.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Matti Perkonen 21.3.2018 asti. Hän ei yhtiöjärjestyksen perusteella ollut vaalikelpoinen hallituksen jäseneksi uudelle toimikaudelle. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin 21.3.2018 alkaen Ilkka Mäkelä ja varapuheenjohtajaksi Kari Kauniskangas.

Kaikki vuonna 2018 hallituksen jäseninä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi tilikauden 2018 Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtajana Holger Falck.

Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat 1.1.2019 alkaen toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, Terveelliset Elintarvikkeet -yksiköstä vastaava kaupallinen johtaja Iiro Wester, Terveelliset ainesosat -yksiköstä vastaava johtaja Jukka Heinänen, lakiasiaintoimitusjohtaja Sari Koivulehto-Mäkitalo, talousjohtaja Toni Rannikko ja henkilöstöjohtaja Merja Lumme.

Konsernin talousjohtaja Antti Elevuori, Raisioagro-yksiköstä vastannut johtaja Perttu Eerola ja Benecol-liiketoiminnasta vastannut johtaja Vincent Poujardieu päättivät työnsä Raision palveluksessa ja konsernin johtoryhmän jäseninä vuonna 2018.

SELVITYS MUISTA KUIN TALOUDELLISISTA TIEDOISTA

Raisio on kansainvälinen yhtiö, joka keskittyy terveelliseen ja vastuullisesti tuotettuun ruokaan sekä kalanrehuihin. Yhtiön päämarkkinat ovat Euroopassa ja omat tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Toimintaa ohjaa Raision tarkoitus: Ruokaa suurella sydämellä. Terveyttä meille ja maapallolle. Raision tavoitteellinen vastuullisuusohjelma eli Hyvän ruuan ohjelma 2019 - 2023 on osa yhtiön Terveellisen kasvun strategiaa.

Vuonna 2018 Raision vastuullisuustyössä keskityttiin vuoden lopussa päättyneen vastuullisuusohjelman toteuttamiseen sekä luotiin päälinjat uudelle vastuullisuusohjelmalle. Hyvän ruuan ohjelmaa 2019 - 2023 työstettiin sidosryhmäanalyysin pohjalta Raision eri toimintojen yhteistyönä. Ohjelmassa määritellään viisi teemaa, joissa Raisio haluaa kasvaa vastuullisuuden edelläkävijäksi: ympäristöystävälliset pakkaukset, terveellinen ruoka, terveellisen ruuan ammattilaiset, ilmastonmuutos ja hiilineutraalius sekä kestävä ruokaketju.

Raisio-konsernin vuosien 2016 - 2018 vastuullisuusohjelman olennaiset teemat olivat kestävä ruokaketju, terveellisempi ruoka sekä työturvallisuus ja -hyvinvointi. Kolmevuotisen vastuullisuusohjelman aikana Raision vastuullisia toimintatapoja kehitettiin määrätietoisesti. Yhtiö saavutti suurimman osan ohjelman tavoitteista: esimerkiksi sairaspöissaolot vähenivät, tuotteista yli 2/3 on terveellisiä vaihtoehtoja omissa tuoteryhmissään sekä tuotteissa käytetään vain vastuullisuusertifioitua palmuöljyä ja soijaa. Osa ohjelman tavoitteista oli pitkäjänteistä vastuullisen toimintatavan kehittämistä ja esimerkiksi vastuullisen hankinnan kehittäminen jatkuu edelleen.

Tarkempi raportti vuosien 2016 - 2018 vastuullisuusohjelman tuloksista on saatavilla Raision yritysraportissa, joka julkaistaan vuosikatsauksen yhteydessä viikolla 10 osoitteessa <https://vuosikatsaus2018.raisio.com>.

Raision yleiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä niitä täydentävät sisäiset ohjeet ja politiikat luovat perustan kannattavalle ja vastuulliselle liiketoiminnalle. Raisio on sitoutunut myös UN Global Compact -vastuullisuusaloitteeseen ja sen kymmeneen periaatteeseen, jotka koskevat ihmisoikeuksia, työsuhteita, ympäristöä ja lahjontaa. Lisäksi Raision vastuullista toimintatapaa kehitetään ISO 9001 -laatuohjelmien, ISO 14001 ympäristöohjelmien sekä elintarvikkeiden tuotantolaitosten BRC-tuoteturvallisuuksertifikaatin mukaisesti.

Ympäristö

Raisio huomioi ympäristövaikutukset laajalti toiminnassaan ja edellyttää myös tavarantoimittajiltaan aktiivista työtä ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Konsernin olennaisimmat ympäristövaikutukset ovat energiankulutus ja hiilidioksidipäästöt.

Raision merkittävin ympäristöriski on ilmastonmuutos. Ilmastonmuutoksesta johtuvilla sään ääri-ilmiöillä on vaikutusta energian hintaan sekä Raision tärkeimpien raaka-aineiden, kuten viljojen, laatuun, saatavuuteen ja hintoihin. Ilmatoriski toteutui osittain vuonna 2018, sillä poikkeuksellisen kuivan kasvukauden seurauksena Suomen viljasato jäi pienimmäksi yli 30 vuoteen. Suomessa viljan hinta nousi merkittävästi. Raisio vei kohonneita raaka-ainekustannuksia tuotteiden hintoihin vahvojen brändiensä turvin. Raisio kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksesta ja pyrkii hiilineutraaliin tuotantoon viimeistään vuonna 2023.

Raision tärkeimmät ympäristötavoitteet ovat energiatehokkuuden parantaminen ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen. Raisio on mukana Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksessa Suomessa. Yhtiön tavoitteena on vähentää kokonaisenergiankulutusta neljä prosenttia vuoden 2015 tasosta vuoden 2020 loppuun mennessä. Hiilidioksidipäästöjen osalta tavoitteena on neljän prosentin vähennys vuoden 2017 tasosta vuoden 2020 loppuun mennessä sekä tuotantojen hiilineutraalius vuoden 2023 loppuun mennessä.

Vuonna 2018 Raision tehdasalue saavutti hiilineutraaliuden alueen bioenergialaitoksen ja hiilineutraalin sähkön ansiosta. Kaikesta Raisio-konsernin käyttämästä energiasta noin 90 prosenttia tuotettiin hiilineutraalisti vuonna 2018.

Sosiaaliset asiat ja henkilöstöasiat

Raision pitkän ajan strateginen tavoite on olla houkutteleva työnantaja. Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden 2018 lopussa 319 (399, vertailuluku sisältää lopetetut toiminnot) henkilöä. Terveelliset elintarvikkeet -yksikössä työskenteli vuoden lopussa 251 (248) henkilöä, Raisioaquassa 20 (17) ja palvelufunktioiden 48 (61) henkilöä. Vuoden 2018 lopussa henkilöstöstä 22 (19) prosenttia työskenteli Raision ulkomaan yksiköissä. Raision palkat ja palkkiot jatkuvien toimintojen osalta vuonna 2018 olivat 23,1 (24,0) miljoonaa euroa henkilösivukuluineen. Raision naudanrehuliiketoiminnan myynnin myötä 70 henkilöä siirtyi uuden omistajan palvelukseen.

Alkuvuonna uudistettiin konsernin organisaatorakenne ja resurssit suunnattiin tukemaan kasvua. Helmikuussa Suomessa käynnistettiin kilpailukyvyyn ja kannattavuuden turvaamiseksi yhteistoimintaneuvottelut, joiden kohteena oli 115 henkilöä. Yt-neuvottelut koskivat konsernipalveluita sekä Terveelliset elintarvikkeet -yksikön markkinointia, tuotekehitystä ja taloutta. Yt-neuvotteluissa päädyttiin 20 työtehtävän vähentämiseen. Tehtävien vähentämiset toteutuivat eläköitymisten, vapaaehtoisten järjestelyjen ja irtisanomisten kautta sekä määräaikaisten työsuhteiden päättyessä. Lisäksi Puolassa toiminnan tehostamisen yhteydessä vähennettiin kahdeksan työtehtävää. Uusia rekrytointeja tehtiin muun muassa markkinointiin terveydenhuollon ammattilaisille.

Raision yleisten toimintaperiaatteiden mukaisesti konserni noudattaa Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) säädöksiä ja toimintamaidensa paikallisia työehtosopimuksia, työhön liittyviä säädöksiä ja lakeja. Henkilöstöjohtamista ohjaavat myös sisäiset politiikat ja suunnitelmat esimerkiksi osaamisen kehittämisestä, yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta. Raisio edistää työhyvinvointia panostamalla hyvään johtamiseen ja esimiestyöhön, toimivaan vuorovaikutukseen ja sisäiseen viestintään sekä hyvän ja luottamuksellisen työilmapiirin edistämiseen.

Raision henkilöstö osallistui yhtiön uusien arvojen määrittelyyn vuonna 2018. Raision uudet arvot ovat rohkeus, reiluus ja innostus. Ne luovat pohjan yhtiön tekemiselle ja ohjaavat päätöksentekoa. Arvojen toteutumista arvioidaan vuosittain muun muassa tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä henkilöstötutkimuksessa. Arvojen pohjalta määriteltiin myös Raision johtamisen periaatteet tukemaan arvojen mukaista toimintaa käytännössä.

Konsernin turvallisuustyön painopisteenä on tapaturmien ennaltaehkäisy. Vuonna 2018 järjestettiin useita turvallisuuskoulutuksia ja otettiin käyttöön uusi turvallisuusraportoinnin työkalu.

Suurimpina riskeinä sosiaalisten ja henkilöstöasioiden osalta Raisio näkee työtapaturmat ja osaavan henkilöstön pysyvyyden ja saatavuuden varmistamisen. Riskejä hallinnoidaan kehittämällä työ- ja turvallisuuskulttuuria sekä edistämällä tavoitteellisesti työhyvinvointia ja osaamisen johtamista.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Raisio-konserni kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistusta, Kansainvälisen Työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden perusoikeuksia ja UN Global Compact -aloitteen ihmisoikeusperiaatteita. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on tärkeä osa Raision yleisiä toimintaperiaatteita ja Raision tavarantoimittajien eettisiä periaatteita. Raision tietoon ei ole tullut yhtiön toimintaan liittyviä ihmisoikeusrikkaita. Vastuullisuusohjelman 2019 - 2023 yhtenä tavoitteena on toteuttaa ihmisoikeusvaikutusten arviointi.

Yhtiön riskikartoituksen mukaan mahdolliset ihmisoikeusriskit liittyvät toimitusketjuun. Raisio käyttää hankintojensa ihmisoikeusriskien arviointiin BSCI:n riskimaaluokitusta, joka ohjaa tekemään hankintoja matalan riskin maista. Suurin osa Raision raaka-aineista ja palveluista hankitaan ihmisoikeuksien kannalta matalan riskin alueilta, kuten Suomesta ja Keski-Euroopasta. Yhtiön raaka-aineista kolme neljäsosaa on viljoja, joista lähes 90 prosenttia hankitaan Suomesta pääosin suoraan viljelijöiltä. Pieni osa yhtiön käyttämistä raaka-aineista on saatavilla vain korkeamman riskin maista, ja silloin kiinnitetään erityistä huomiota toimittajan toimintatapoihin. Kaikki Raision alihankkijat sijaitsevat Euroopassa.

Yhtiö edellyttää toimittajiensa sitoutuvan Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin (Raisio Supplier Code of Conduct). Vuonna 2018 Raision raaka-aineista, alihankinnasta ja pakkauksista hankittiin arvossa mitattuna 95 prosenttia toimittajilta, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin. Vuonna 2018 ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat integroitiin vahvemmin Raision auditointikriteereihin.

Raision riskikartoituksen mukaan suurimmat raaka-aineiden ihmisoikeusriskit liittyvät soijan, palmuöljyn ja kaakaon hankintaan. Raision linjaus on käyttää vain vastuullisuussertifioituja soijaa, palmuöljyä ja kaakaota.

Korruptioon ja lahjonnan torjuntaan liittyvät seikat

Raision yleiset toimintaperiaatteet ja lahjonnan vastainen politiikka kieltävät yksiselitteisesti korruption ja lahjonnan. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti toimintaperiaatteista ja lahjonnan vastaisesta politiikasta, ja niiden läpikäynti on osa jokaisen uuden raisiolaisen perehdytysuunnitelmaa.

Lahjonnan ja korruption vastaiset toimenpiteet huomioidaan myös Raision solmimissa sopimuksissa ja niitä edellytetään Raision tavarantoimittajien eettisissä periaatteissa.

Raisiolla on selkeä ohjeistus väärinkäytöksiä ilmoittamisesta. Henkilöstöllä on mahdollisuus ilmoittaa mahdollisista väärinkäytöksistä tai niiden epäilyistä omalle esimiehelleen tai tämän esimiehelle. Työntekijät voivat raportoida epäilemistään väärinkäytöksistä myös erilliseen sähköpostiosoitteeseen, jonne tulleet ilmoitukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti ottaen huomioon paikallisen lainsäädännön vaatimukset.

Terveellinen ruoka

Raision strateginen fokus on terveellisessä ja hyvänmakuisessa ruuassa. Raisio tukeutuu ravitsemustieteen vahvistamiin ja yleisesti hyväksytyihin käsityksiin terveellisestä ruuasta. Tuotekehityksen tukena käytetään yhtiön omia tuoteryhmäkohtaisia terveellisyyskriteerejä, joissa huomioidaan kussakin tuoteryhmässä terveyden kannalta olennaiset asiat. Kriteeristö pohjautuu asiantuntijaryhmien laatimiin suosituksiin, kuten Sydänmerkki- ja Nyckelhålet-kriteereihin.

Raisio on tunnistanut ruuan terveellisyyteen liittyväksi riskiksi kuluttajien kohtaaman erilaisten ravitsemusviestien tietotulvan, joka voi aiheuttaa epä tietoisuutta terveellisistä valinnoista. Raisio viestii ravitsemuksesta ja tuotteiden terveellisyydestä vastuullisesti ravitsemussuosituksia noudattaen.

Keskeiset tavoitteet ja tulokset

Tavoite	Hallinnointitapa	Tulokset 2018
Ympäristö		
Hiilidioksidipäästöjen pienentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Uuden vastuullisuusohjelman tavoitteena hiilineutraali tuotanto vuoteen 2023 mennessä Välitavoitteena 4 % vähennys CO₂e-päästöissä vuoteen 2020 mennessä 	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaishiilidioksidipäästöt 1 600 (6 650) tonnia CO₂e Hiilidioksidipäästöt pienenevät 75 % vuodesta 2017
Energiatehokkuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> Raision on sitoutunut elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen Tavoitteena vähentää energiankulutusta 4 % vuoden 2020 loppuun mennessä 	<ul style="list-style-type: none"> Konsernin energiatehokkuustavoitteet uudistettiin Energiankulutus 71 000 (69 200) MWh
Sosiaaliset asiat ja henkilöstöasiat		
Työhyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2017 henkilöstötutkimuksen pohjalta aloitettuja kehittämissuunnitelmia jatkettiin Henkilöstö osallistui Raision arvojen määrittelyyn 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön vaihtuvuus 13 % (2017: 13 %, 2016: 10 %) Työhyvinvointia mitataan joka toinen vuosi henkilöstötutkimuksena, seuraava tutkimus vuonna 2019
Työtaturmatalon jatkuvuus laskeminen	<ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2018 kehitettiin konsernin työturvallisuuskulttuuria ja aloitettiin seuraamaan ennakoivia turvallisuusmittareita, kuten turvallisuushavaintoja ja läheltä piti -tilanteita. 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaturmia 15 (2017: 14, 2016: 15) kpl. Tapaturmien laskentatapa muuttui vuonna 2018, aiemman tavan mukaan tapaturmia oli 11 kpl Turvallisuushavaintoja 139 kpl ja läheltä piti -tilanteita 24 kpl
Ihmisoikeudet		
Hankinnan vastuullisuuden kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Tavarantoimittajilta edellytetään Raision tavarantoimittajien eettisten periaatteiden allekirjoittamista Raisio käyttää vain vastuullisuussertifioitua palmuöljyä, kaakaota ja soijaa 	<ul style="list-style-type: none"> Raision raaka-aineista, alihankinnasta ja pakkauksista hankittiin arvossa mitattuna 95 % Raision tavarantoimittajien eettisiin periaatteisiin sitoutuneilta toimittajilta 100 % vastuullista palmuöljyä 100 % vastuullista soijaa 80 % vastuullista kaakaota

Korruptioon ja lahjontaan liittyvät seikat		
100 % henkilöstöstä suorittanut Raision yleisten toiminta-periaatteiden verkkokoulutuksen	<ul style="list-style-type: none"> • Verkkokoulutus on saatavilla kolmella kielellä ja se on osa uusien henkilöiden perehdytystä 	<ul style="list-style-type: none"> • 79 % henkilöstöstä suorittanut verkkokoulutuksen
Terveellinen ruoka		
Elintarvikkeista 2/3 terveellisiä vaihtoehtoja omassa tuoteryhmissään vuoden 2018 loppuun mennessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Raisio on määritellyt kaikille tuoteryhmilleen terveellisyyskriteerit, jotka pohjautuvat eurooppalaisiin ravitsemussuosituksiin • Kriteeristöä käytetään muuan muassa tuotekehityksen tukena 	<ul style="list-style-type: none"> • Elintarvikkeista 69 % (2017: 65 %, 2016: 63 %) oli terveellisiä vaihtoehtoja omassa tuoteryhmissään vuoden 2018 lopussa

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Tilikaudella perustettiin kaksi uutta tytäryhtiötä: Suomeen Raisioaqua Oy ja Irlantiin Raisio Ireland Ltd. Yhtiöt aloittivat varsinaisen toimintansa 1.10.2018. Raisioaqua Oy syntyi Raisioagro Oy:n osittaisjakautumisella. Jakautumisessa eriytettiin jakautuvan Raisioagro Oy:n harjoittama kalanrehuliiketoiminta omaksi yhtiöksi. Jakautuminen toteutettiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n mukaisesti.

Raision naudanrehuliiketoimintaa harjoittava yhtiö Raisioagro Oy siirtyi 1.11.2018 uudelle omistajalle, Lantmännen Agro Oy:lle. Samassa yhteydessä Raisio luopui Vihervakka Oy:stä, joka oli konsernin osakkuusyhtiö.

Tilikauden aikana purettiin Raisio Oyj:n 100 prosenttisesti omistama belgialainen tytäryhtiö Raisio Finance NV.

UUDISTETTU OSINKOPOLITIikka

Raisio Oyj:n tavoitteena on jakaa vuosittain osinkona 50 - 100 prosenttia jatkuvien liiketoimintojensa osakekohtaisesta tuloksesta (EPS). Tämän lisäksi hallitus voi ehdottaa lisäosingon jakamista. Osinkopolitiikan mukaisen osingon maksamisen edellytyksenä on, ettei osingonmaksu vaaranna yhtiön rahoitusasemaa eikä strategisten tavoitteiden saavuttamista.

KONSERNIN STRATEGIA VUOSILLE 2019 - 2021

Raision uuden strategian keskiössä ovat selkeä fokus ydinliiketoimintaan ja keskittyminen terveelliseen, vastuullisesti tuotettuun ruokaan. Raision tavoitteena on olla innovatiivinen ja yhä kansainvälisempi bränditalo. Raision tärkein tavoite on strateginen kasvu organisaation ja yritysostoin. Myös tavoitteellinen vastuullisuusohjelma on kiinteä osa Raision strategiaa.

Uusi Terveellisen kasvun strategia rakentuu kahdelle vahvalle tukijalalle. Raisio jatkaa panostusta johtavan ja kansainvälisen kolesterolia alentavan Benecol-brändin kasvattamiseen. Sen rinnalle rakennetaan yhtiön vahvaan kauraosaamiseen perustuva eurooppalainen liiketoiminta. Raision tavoitteena on myös vahvistaa kansainvälisiä Benecol- ja Elovena-brändejä sekä vähentää hallitusti paikallisten brändien määrää.

Raisio hakee kasvua myös laajentamalla uusille markkina-alueille Euroopassa sekä vahvistamalla ydinliiketoimintojensa kasvua ja kannattavuutta. Tulevaisuuden Raisio on vahvasti arvojohdettu yhtiö, jonka pitkäjänteisen menestyksen mahdollistaa osaava ja sitoutunut henkilöstö.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kansainvälisenä elintarvikeketjun toimijana Raision toimintaan vaikuttavat talouden yleinen kehitys sekä kulutuskysyntä. Raisio arvioi päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän päämarkkina-alueillaan edelleen varsin vakaina verrattuna muihin toimialoihin, vaikka kuluttajien ostovoiman heikkeneminen esimerkiksi tuontitullien, pakotteiden ja valuuttakurssimuutosten seurauksena voi aiheuttaa haasteita yhtiön liiketoiminnoille. Vähittäiskaupan muutos ja kiristynyt kilpailu ovat haaste myös elintarvike-teollisuudelle myyntihintojen ja -ehtojen osalta kaikilla Raision päämarkkina-alueilla.

Muutokset tärkeimpien raaka-aineiden, kuten viljojen, saatavuudessa, laadussa ja hinnassa ovat Raision liiketoiminnoille merkittävä haaste. Ilmastonmuutos ja siitä aiheutuvat poikkeukselliset sääntä ääri-ilmiöt vaikuttavat viljojen sato-odotuksiin, tarjontaan, kysyntään ja hintaan. Muutokset myös muiden keskeisten raaka-aineiden, kuten sterolien ja soijatuotteiden, tarjonnassa, kysynnässä, laadussa ja hinnassa ovat haasteita Raision liiketoiminnalle. Sääntä ääri-ilmiöt, kuten pitkät hellejaksot, ovat haaste Raisioaquan kalanrehuliiketoiminnalle yhtiön päämarkkina-alueilla Suomessa ja Luoteis-Venäjällä.

Varautuminen brexitiin on Raisiolle erityisen tärkeää, sillä Iso-Britannia on Benecol-tuotteiden suurin markkina-alue. Raisio on arvioinut keskeiset brexitin toteutumisvaihtoehtoihin liittyvät riskit ja tarvittavat sopeuttamistoimenpiteet. Brexit sekä mahdolliset muutokset alihankintaketjussa ja lisensoinnissa altistavat erityisesti Benecol-liiketoiminnan saatavuus-, hinta-, valuutta- ja markkinariskeille, jotka saattavat johtaa uudelleenjärjestelyihin toimitusketjun ja liiketoiminnan kannattavuuden turvaamiseksi.

Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat Raision liikevaihtoon ja -tulokseen suoraan ja välillisesti. Ne saattavat vaikuttaa myös Raision tuotantolaitosten käyttöasteisiin kysynnän muutosten myötä. Raision toiminnan kannalta keskeisten valuuttojen muutokset vaikuttavat konsernin tytäryhtiöiden tuloksiin pääasiassa Benecol-liiketoiminnan ostojen myötä. Venäjän ruplan ulkoisen arvon vaihtelu vaikuttaa sekä kalanrehujen että hiutaletuotteiden vientiin.

Raision raportoituun liikevaihtoon ja -tulokseen vaikuttavat myös valuuttakonversiot. Erityisesti Ison-Britannian punnan arvon muutoksilla on valuuttakonversion myötä merkittävä vaikutus, sillä huomattava osa Raision liikevaihdosta ja -tuloksesta kertyy Isossa-Britanniassa sijaitsevasta tytäryhtiöstä.

Liiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden varmistamiseksi Raisio saattaa toteuttaa yritysjärjestelyjä, merkittäviä investointeja ja/tai muita hankkeita, jotka saattavat aiheuttaa merkittäviä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

NÄKYMÄT 2019

Vuonna 2019 Raisio arvioi jatkuvien toimintojen liikevaihdon kasvavan (2018: 228,2 miljoonaa euroa) ja vertailukelpoisen liiketuloksen olevan yli 10 prosenttia liikevaihdosta.

Raisio jatkaa investointeja brändeihin, tutkimukseen ja kehitykseen sekä omaan tuotantoon yhtiön tärkeimmissä tuotekategorioissa.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat taseen 31.12.2018 mukaan ovat 103 589 876,08 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voittovaroista jaetaan osinkoa 0,16 euroa osakkeelta, josta lisäosinkoa on 0,04 euroa. Osinkona esitetään jaettavan yhteensä 26 423 844,80 euroa ja voittovarot tilille jätetään 77 166 031,28 euroa. Osinkoa ei kuitenkaan makseta niille osakkeille, jotka ovat yhtiön hallussa osingonjaon täsmäytyspäivänä 21.3.2019. Osinko ehdotetaan maksettavaksi 3.4.2019.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Raisiossa 12. helmikuuta 2019

Raisio Oyj:n hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Pekka Kuusniemi, p. 050 537 3883
talousjohtaja Toni Rannikko, p. 040 078 8812
viestintä- ja IR-päällikkö Heidi Hirvonen, p. 050 567 3060

Toimitusjohtajan englanninkielinen video julkaistaan Raision verkkosivuilla osoitteessa www.raisio.com.

Raision taloudelliset julkaisut 2019

- Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös 2018 julkistetaan 26.2.2019
- Vuosikatsaus 2018 julkistetaan viikolla 10 yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.raisio.com
- tammi-maaliskuun osavuosisikatsaus julkistetaan 8.5.2019
- tammi-kesäkuun puolivuosisikatsaus julkistetaan 7.8.2019
- tammi-syyskuun osavuosisikatsaus julkistetaan 6.11.2019

Tilinpäätöstiedotetta ei ole tilintarkastettu.

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja säädöksissä.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT
KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
Liikevaihto	228,2	57,6	285,8	234,6	168,3	402,8
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-161,0	-49,3	-210,2	-159,0	-142,2	-301,2
Bruttokate	67,3	8,4	75,6	75,6	26,0	101,6
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut	-50,7	7,9	-42,9	-21,5	-83,4	-104,9
Liiketulos	16,6	16,2	32,8	54,1	-57,3	-3,2
Rahoitustuotot	1,4	-	1,4	1,3	0,1	1,4
Rahoituskulut	-2,2	-	-2,2	-2,7	-0,4	-3,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	0,1	0,1	-	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	15,7	16,3	32,0	52,7	-57,6	-5,0
Tuloverot	-3,7	-0,6	-4,2	-12,3	0,0	-12,4
Tilikauden tulos	12,1	15,7	27,8	40,4	-57,7	-17,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen						
Emoyrityksen omistajille	12,1	15,7	27,8	40,4	-57,7	-17,3
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (€)						
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,08	0,10	0,18	0,26	-0,37	-0,11
Laimennettu osakekohtainen tulos	0,08	0,10	0,18	0,26	-0,37	-0,11

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (M€)

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut*	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut*	Yhteensä
Tilikauden tulos	12,1	15,7	27,8	40,4	-57,7	-17,3
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, joita ei luokitella myöhemmin tulosvaikutteisiksi						
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos	0,1	-	0,1	-0,2	-	-0,2
Verovaikutuksen muutos	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Erät jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	0,0	-	0,0	0,5	-	0,5
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-1,3	-	-1,3	-5,2	-0,2	-5,4
Verovaikutuksen muutos	0,0	-	0,0	-0,1	-	-0,1
Tilikauden laaja tulos	10,8	15,7	26,6	35,4	-57,9	-22,5
Laajan tuloksen jakautuminen						
Emoyrityksen omistajille	10,8	15,7	26,6	35,4	-57,9	-22,5
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-	-

* Naudanrehuliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona tässä tilinpäätöstiedotteessa. Makeisliiketoiminta raportoitiin lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

KONSERNIN TASE (M€)

VARAT	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	33,3	42,9
Liikearvo	46,1	46,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	35,1	50,1
Osuus osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-	0,7
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2,2	2,2
Laskennalliset verosaamiset	2,3	2,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	118,9	145,0
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	34,9	30,5
Myynti- ja muut saamiset	28,0	34,6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	89,3	2,2
Rahat ja pankkisaamiset	53,1	149,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	205,5	216,3
Varat	324,4	361,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT	31.12.2018	31.12.2017
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	27,8	27,8
Omat osakkeet	-19,8	-19,8
Muu emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	256,8	256,1
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	264,8	264,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	-
Oma pääoma yhteensä	264,8	264,0
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	4,0	5,1
Varaukset	1,1	1,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	0,1	23,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5,2	29,2
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	31,4	42,8
Varaukset	-	2,1
Johdannaissopimukset	0,0	0,2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	22,9	22,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	54,4	68,1
Velat yhteensä	59,6	97,2
Oma pääoma ja velat	324,4	361,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (M€)

	Osake- pää- oma	Yli- kurssi- rahas- to	Vara- rahas- to	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahas- tot	Omat osak- keet	Muun- to- erot	Kerty- neet voitto- varat	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pää- oma yhteen- sä
Oma pääoma 1.1.2017	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,9	-19,8	-13,1	219,9	313,2	0,0	313,2
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-17,3	-17,3	-	-17,3
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos	-	-	-	-	-0,2	-	-	-	-0,2	-	-0,2
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-	-	-	-	0,5	-	-	-	0,5	-	0,5
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	-5,4	-	-5,4	-	-5,4
Verovaikutuksen muutos	-	-	-	-	-0,1	-	-	-	-0,1	-	-0,1
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	-5,4	-17,3	-22,5	0,0	-22,5
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,8	-26,8	-	-26,8
Nostamattomat osingot	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Siirto voittovaroista muihin rahastoihin	-	-	-	0,1	-	-	-	-0,1	0,0	-	0,0
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-26,8	-26,7	0,0	-26,7
Oma pääoma 31.12.2017	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	175,8	264,0	0,0	264,0
Oma pääoma 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	175,8	264,0	0,0	264,0
Uuden IFRS 2 standardin vaikutus	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	-	0,7
Oikaistu avaava tase 1.1.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-18,5	176,5	264,7	0,0	264,7
Tilikauden laaja tulos											
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	27,8	27,8	-	27,8
Muut laajan tuloksen erät											
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten muutos	-	-	-	-	0,1	-	-	-	0,1	-	0,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0
Ulkomaisiin yrityksiin liittyvien muuntoerojen muutos	-	-	-	-	-	-	-1,3	-	-1,3	-	-1,3
Verovaikutuksen muutos	-	-	-	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-1,3	27,8	26,6	0,0	26,6
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osingot	-	-	-	-	-	-	-	-26,7	-26,7	-	-26,7
Nostamattomat osingot	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	0,0	-	0,1	0,1	-	0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-26,5	-26,5	0,0	-26,5
Oma pääoma 31.12.2018	27,8	2,9	88,6	8,9	-1,6	-19,8	-19,8	177,7	264,8	0,0	264,8

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)

	1-12/2018			1-12/2017		
	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä	Jatkuvat	Lopetetut	Yhteensä
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA						
Tulos ennen veroja	15,7	16,3	32,0	52,7	-57,6	-5,0
Oikaisut:						
Suunnitelman mukaiset poistot	5,6	0,4	6,1	6,3	4,9	11,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,8	-	0,8	1,4	0,3	1,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	-0,1	-0,1	-	0,0	0,0
Muut oikaisut	7,7	-12,7	-5,0	-20,2	67,5	47,3
Oikaisut yhteensä	14,2	-12,3	1,8	-12,5	72,6	60,2
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	29,9	3,9	33,9	40,2	15,0	55,2
Käyttö pääoman muutos						
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-) vähennys (+)	1,3	0,4	1,7	-1,7	-0,5	-2,2
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-11,8	-0,6	-12,3	1,1	-1,9	-0,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	-0,1	-4,2	-4,3	0,9	1,4	2,3
Käyttö pääoman muutos yhteensä	-10,6	-4,4	-14,9	0,3	-0,9	-0,6
Liiketoim. rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	19,4	-0,432	18,949	40,4	14,1	54,5
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1,9	-	-1,9	-2,0	-0,4	-2,4
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,2	-	0,2	0,2	0,0	0,2
Saadut korot ja muut rahoitustuotot liiketoiminnasta	0,7	-	0,7	0,8	0,0	0,9
Muut rahoituserät, netto	0,0	-	0,0	-0,2	-	-0,2
Maksetut välittömät verot	-6,8	-0,6	-7,3	-6,0	-1,8	-7,8
Liiketoiminnan rahavirta	11,5	-1,0	10,5	33,3	11,8	45,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Lisähankinta osakkuusyritysosakkeista	-	-	-	-	0,0	0,0
Aineellisten hyödykkeiden hankinta	-5,2	-0,4	-5,7	-9,1	-5,5	-14,6
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-0,9	-	-0,9	-2,0	-0,1	-2,0
Luovutustulot konserniyhtiöiden osakkeista oikaistuna luovutushetken rahoilla	-	34,7	34,7	-	89,4	89,4
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	1,2	-	1,2	39,2	0,1	39,3
Lyhytaikaisen velan lisäys, arvonalisävero	-	1,4	1,4	-	-	-
Investointien rahavirta	-4,9	35,6	30,8	28,2	83,8	112,0
Rahavirta investointien jälkeen	6,7	34,7	41,3	61,6	95,4	157,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut rahoituserät, netto	0,0	-	0,0	0,8	-	0,8
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22,9	-	-22,9	-42,6	-	-42,6
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot ja muu voitonjako	-26,6	-	-26,6	-26,6	-	-26,6
Rahoituksen rahavirta	-49,4	0,0	-49,4	-68,4	0,0	-68,4
RAHAVAROJEN MUUTOS						
Rahavarat tilikauden alussa	151,0			61,9		
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-0,5			0,5		
Rahavarojen käyvän arvon muutoksen vaikutus	-0,1			-0,1		
Rahavarat tilikauden lopussa	142,1			151,0		

TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet ja lukujen esittäminen

Raisio Oyj:n tilinpäätöstiedote tammi-joulukuulta 2018 on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset-sääntöjen mukaisesti. Raisio Oyj on noudattanut osavuositarkastuksen laadinnassa samoja laskentaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2018. Uusia laskentastandardeja on sovellettu vuoden 2018 alusta alkaen kohdassa "Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset" mukaisesti.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää, että johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat arvioista.

Johdon harkintaa edellyttävissä laadintaperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna lukuun ottamatta arvioita, joita on tehty luokiteltaessa naudanrehuliiketoiminta lopetetuksi.

Tilinpäätöstiedote esitetään miljoonina euroina.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset

Raisio-konserni on ottanut käyttöön International Accounting Standards Boardin julkistamat standardit IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista*, IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja muutokset standardiin IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut*, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2018 alkaen. Standardien käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta Raision tilinpäätökseen. Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 9 ja IFRS 2 -standardimuutosten johdosta konsernin avaava tasetta 1.1.2018 on oikaistu. Vain IFRS 2 on johtanut voittovarojen oikaisuun. IFRS 15 -standardilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitiilinpäätökseen eikä sillä ole vaikutusta avaavaan taseeseen 1.1.2018.

Uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset konsernin avaavaan taseeseen (M€)

	Tase 31.12.2017	Oikaisu	Avaava tase 1.1.2018	Standardi
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	-	2,2	2,2	IFRS 2
Myytavissä olevat rahoitusvarat	2,2	-2,2	0,0	IFRS 2
Yhteensä	2,2	0,0	2,2	
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Oma pääoma	264,0	0,7	264,7	IFRS 9
Oma pääoma yhteensä	264,0	0,7	264,7	
Lyhytaikaiset velat				
Ostovelat ja muut velat	42,8	-0,7	42,1	IFRS 9
Yhteensä	42,8	-0,7	42,1	

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Konserni otti IFRS 15 -standardin käyttöön 1.1.2018. Standardi korvasi aikaisemmat IAS 11 *Pitkäaikaishankkeet* ja IAS 18 *Tuotot sekä niihin liittyvät tulkinnot*. Myyntituotot asiakassopimuksista -standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta, mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Tuloutus tapahtuu, kun (tai sitä mukaa kun) asiakas saa määräysvallan luvattuun tavarahan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista.

Raisio-konsernin myynti asiakkaille on pääasiassa tuotteiden myyntiä. Konserni kirjaa myyntituotot, kun asiakas saa määräysvallan tuotteisiin. Määräysvallan katsotaan siirtyvän toimitustapa-lausekkeiden ehtojen mukaisesti yhtenä ajankohtana. Valmistumisasteen mukaisesti tuloutettavia sopimuksia Raisio-konsernissa ei ole. Myyntituotot palveluista kirjataan ajan kuluessa, kun palvelu on suoritettu. Mahdolliset muuttuvat vastikkeet kirjataan todennäköiseen määräänsä. Tuotteen tai palvelun transaktiohintaan ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, sillä tuotteen tai palvelun luovutuksen ja maksun välinen aika on enintään vuoden pituinen. Raisio-konserni otti standardin käyttöön täysin takautuvasti. Standardin käyttöön otolla ei ollut olennaista vaikutusta konserni-tilinpäätökseen. Standardin käyttöönotolla ei siten ole ollut vaikutusta asiakassopimuksista kirjattavien myyntituottojen määrään ja ajoitukseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

Konserni on ottanut IFRS 9 -standardin käyttöön 1.1.2018 alkaen. IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luotto-tappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet suojauslaskennan vaatimukset. Lisäksi IFRS 9 sisältää laajennetut liitetieto- ja esitysvaatimukset. Konserni on ottanut IFRS 9 -standardin käyttöön ei-takautuvasti. IFRS 9 -standardin käyttöönotolla ei ollut vaikutusta 1.1.2018 avaavan taseeseen kertyneisiin voittovaroihin.

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä uudelleen kolmeen eri arvostusryhmään: jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvarat, käypään arvoan muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat ja käypään arvoan tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat.

Jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvaroihin kuuluvat rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää sopimuksen loppuun asti ja joiden rahavirta muodostuu pelkästään pääomasta ja korosta. Raisio on luokitellut jaksotettuun hankintamenoan kirjattaviin rahoitusvaroihin myyntisaamiset ja muut eräpäivään asti pidettävät saamiset, jotka ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja. Aiemmin myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyneet oman pääoman ehtoiset sijoitukset on luokiteltu käypään arvoan muun laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin. IFRS 9:n mukaisesti näistä sijoituksista kirjataan tulosvaikutteisesti vain osingot. Mahdollista myöhemmin tapahtuvaa myyntiä ei kirjata tulosvaikutteisesti eikä käyvän arvon rahastoon kirjattuja käyvän arvon muutoksia uudelleen luokitella tulosvaikutteisesti. Käypään arvoan tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu sijoitus- ja yritystodistukset, joita pidetään Raision liiketoimintamallin mukaisesti kaupankäyntitarkoituksessa ja joilla tavoitellaan pääasiassa lyhyen aikavälin tuottoa markkinahintojen muutoksesta.

Konsernin rahoitusvelat on luokiteltu jaksotettuun hankintamenoan ja käypään arvoan tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Konsernin jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvelat koostuvat korollisista lainoista, rahoitusleasingveloista ja korottomista veloista. Muut rahoitusvelat on luokiteltu käypään arvoan tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Johdannaiset on luokiteltu joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi tai -veloiksi. Mikäli johdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa kirjataan niiden muutos käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta.

IFRS 9 edellyttää, että suojauslaskenta on linjassa yhtiön riskienhallintastrategian kanssa ja aiemman IAS 39 mukaisen takautuvan suojaussuhteen tehokkuustestauksen sijaan suojauksen tehokkuutta arvioidaan pääosin eteenpäin suuntautuen laadullisten kriteerien pohjalta. Raisio-konsernin rahoitusriskien hallintapolitiikkansa mukaisesti konserni voi käyttää erilaisia johdannaisia korko- ja valuuttariskeiltä suojautumiseen.

Tällä hetkellä Raisio-konsernilla on käytössä valuuttatermiinijohdannaisia suojaamaan valuuttamääräisiä saamisia ja velkoja sekä tulevia kaupallisia rahavirtoja. Tulevat valuuttamääräiset erät ennustetaan kuukausittain seuraavalle vuodelle. Niiden pohjalta konserni tekee valuuttajohdannais-sopimukset sekä seuraa suojien tehokkuutta.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Rahoitusvarat	IAS 39	IFRS 9
Valuuttatermiinit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Yritystodistukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Oman pääomaehtoiset arvopaperit	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Rahoitusvelat	IAS 39	IFRS 9
Valuuttatermiinit	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Pankkilainat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno
Rahoitusleasingvelat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno
Ostovelat ja muut velat	Jaksotettuun hankintameno	Jaksotettuun hankintameno

IFRS 9 -standardin arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen, kun aikaisemmin kirjattiin arvonalentuminen silloin, kun oli näyttö saamisen arvon alentumisesta. Raisio-konserni soveltaa standardiin sisältyvää yksinkertaistettua menettelyä, jonka mukaan luottotappiot kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Raisio-konserni kirjaa luottotappiovarauksen perustuen keskiarvoon jatkuvien liiketoimintojen edellisten kolmen vuoden toteutuneista luottotappioista suhteessa kutakin vuotta edeltävän tilikauden lopun saataviin. Johdon harkintaa käyttäen voi Raisio Oyj tarvittaessa kirjata edellä mainittua suuremman luottotappiovarauksen, mikäli on olemassa objektiivista näyttöä asiakkaan taloudellisista vaikeuksista. Konserni ei odota arvonalentumisten kasvavan merkittävästi standardin käyttöönoton myötä. IFRS 9 edellyttää, että yksinkertaistettua menetelmää sovelletaan myös mahdollisiin IFRS 15 omaisuuseriin ja vuokrasaamisiin.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Konserni on ottanut standardin IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* tulleet muutokset käyttöön 1.1.2018 alkaen. Muutokset IFRS 2:een *Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen* muutokset selventävät tietuustyypisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyä. Ne koskevat kolmea osaluuetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty ennakonpidätys sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omamaan pääomana maksettavaksi.

Muutoksen johdosta Raisio-konserni on uudelleen luokitellut osakepalkkiojärjestelmiensä rahana maksettavat osuudet osaksi osakkeina maksettavia osakeperusteisia maksuja. Laadintaperiaatteiden muutokset on oikaistu avaavaan taseeseen 1.1.2018 voittovaroihin. Muutos koskee seuraavia osakepalkkiojärjestelmiä: järjestelmä 2015 - 2017, järjestelmä 2016 - 2018, järjestelmä 2017 - 2019 ja järjestelmä 2018-2020. Konsernin järjestelmien mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön vaihto-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella on tarkoitus kattaa palkkiosta avainhenkilöille aiheutuvia veroja ja veronluontoisia maksuja. Standardimuutoksella oli vähäinen vaikutus Raisio-konsernin tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei vielä ole soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli standardi tai tulkinta tulee voimaan kesken tilikauden, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 -standardia on sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:n seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseessa pois lukien standardin sisältämät kaksi helpotusta koskien lyhytaikaisia alle 12 kuukauden sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä sopimuksia. Luokittelu operatiivisiin ja rahoitusleasing sopimuksiin poistuu. Vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Vuokralleantajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin nykyisin voimassaolevan standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Raisio-konsernilla ei ole merkittäviä sopimuksia vuokralleantajana.

Raisio-konserni ottaa IFRS 16 -standardin käyttöön sen voimaantulopäivästä lähtien. Konsernin taseeseen tulee kirjattavaksi uusia käyttöoikeusomaisuuseriä ja rahoitusvelkoja, jotka liittyvät maa-alueita, varasto- ja liikehuoneistotiloja sekä autoja koskeviin vuokrasopimuksiin.

Raisio-konserni soveltaa IFRS 16 -standardiin sisältyvää ”yksinkertaistettua menettelytapaa siirtymässä”. Taseeseen kirjattavat käyttöoikeusomaisuuserä ja rahoitusvelka ovat yhtä suuret siirtohetkellä, jolloin mitään oikaisukirjauksia ei tule avaavan taseen kertyneisiin voittovaroihin eikä vertailutietoja oikaista. Raisio tulee soveltamaan molempia yllä mainittuja IFRS 16 -standardin helpotuksia eikä kirjaa näiden sopimusten osalta käyttöoikeusomaisuuserää eikä velkaa taseeseen.

Raisio-konsernin konsernitilinpäätökseen IFRS 16 -standardilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta. Alustavan arvioinnin perusteella Raisio-konserni tulee kirjaamaan noin 1,9 miljoonan euron omaisuus-erän vuokraoikeuksista ja vastaavasti niihin liittyvän leasingvelan 1.1.2019.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan parantavan liikevoittoa vähän, sillä nykyisten operatiivisten vuokrasopimusten kirjauskäytännön mukaan kirjattavan vuokratulon sijasta tuloslaskelmaan kirjataan käyttöoikeuserästä poisto ja rahoitusleasingvelasta rahoituskuluissa esitettävä korkokulu. Uuden standardin käyttöönotolla on myös vaikutus konsernin rahavirtalaskelman esitystapaan, mutta muutoksella ei tule olemaan merkittävää vaikutusta liiketoiminnan rahavirtaan. Arviointi tulee valmistumaan vuoden 2019 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Muut uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat

Muilla uusilla tai uudistetuilla standardimuutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta Raisio-konsernin konsernitilinpäätökseen.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Raisio Oyj esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista tulosta ja asemaa sekä rahavirtoja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä ja lisätäkseen ymmärrystä yhtiön tuloksen muodostumisesta ja taloudellisesta asemasta.

Vaihtoehtoinen tunnusluku on johdettu IFRS-tilinpäätöksestä. Hallituksen toimintakertomuksessa, tilinpäätöstiedotteessa ja puoli- ja osavuosikatsauksessa voidaan esittää vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja laskea vaihtoehtoisia tunnuslukuja ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttava erä on tuotto tai kulu, joka syntyy kerran tai harvoin tapahtuvan asian seurauksena. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä on esitetty merkittävät yrityskauppoihin ja liiketoiminnan laajentamiseen liittyvät ulkopuolisten asiantuntijoiden kulut, liiketoiminnan uudelleenjärjestelmiseen liittyvät kulut ja omaisuuden arvonalentumisiin liittyvät kulut ja niiden mahdolliset palauttamiset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on kirjattu tuloslaskelmaan aiheuttamisperiaatteensa mukaiseen tuotto- tai kuluryhmään.

Raisio-konserni esittää muun muassa seuraavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja: bruttokate, liiketulos, vertailukelpoinen liiketulos, käyttökate, vertailukelpoinen käyttökate, tulos ennen veroja, vertailukelpoinen tulos / osake, omanpääoman tuotto %, sijoitetun pääoman tuotto %, vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto %, omavaraisuusaste %, nettovelkaantumisaste %, korollinen nettorahoitusvelka, korollinen rahoitusvelka, liiketoiminnan rahavirta, liiketoiminnan rahavirta per osake, oma pääoma per osake, osinko per osake, osinko per tulos.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Raisio-konsernin raportoitavat segmentit ovat Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit) ja Raisioaqua (aiemmin osa Raisioagroa) sekä Muut toiminnot. Terveelliset elintarvikkeet ja Raisioaqua-segmentit ovat konsernin strategiaa toimintayksiköitä, joita johdetaan erillisinä yksiköinä ja joiden toiminnan tulosta ylin johto tarkastelee säännöllisesti. Raportoitavien segmenttien tuotteet ovat erilaisia ja edellyttävät erilaisia jakelukanavia ja markkinointistrategioita.

Terveelliset elintarvikkeet segmentti koostuu toimintasegmenteistä, jotka ovat Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Länsi-Eurooppa sekä muu maailma (aiemmin Terveelliset elintarvikkeet, Benecol, Makeiset 29.12.2017 saakka ja Benemilk).

Raisioaqua-yksikköön kuuluu kalanrehuliiketoiminta.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta.

Tuotot segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Terveelliset elintarvikkeet		
Pohjois- ja Itä-Eurooppa	101,1	98,1
Länsi-Eurooppa	66,4	68,2
Muu maailma	33,6	35,2
Terveelliset elintarvikkeet yhteensä	201,1	201,4
Raisioaqua	25,9	31,8
Muut toiminnot *	1,5	1,3
Segmenttien välinen myynti	-0,3	0,0
Liikevaihto yhteensä	228,2	234,6

*Sisältää 1.1.2018 alkaen myös Ison-Britannian lisensoidun elintarvikebrändin liikevaihdon.

Liiketulos segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Terveelliset elintarvikkeet	30,8	38,4
Raisioaqua	-0,8	2,4
Muut toiminnot *	-13,5	13,3
Liiketulos yhteensä	16,6	54,1

*Sisältää 1.1.2018 alkaen myös Ison-Britannian lisensoidun elintarvikebrändin tuloksen.

Nettovarallisuus segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Terveelliset elintarvikkeet	121,2	116,7
Raisioaqua	12,4	8,5
Muut toiminnot ja kohdistamattomat erät	131,2	138,8
Nettovarallisuus yhteensä	264,8	264,0

Investoinnit segmenteittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Terveelliset elintarvikkeet	3,2	1,5
Raisioaqua	1,4	3,0
Muut toiminnot	1,0	5,6
Investoinnit yhteensä	5,6	10,1

MYYNTITUOTOT
Tuotot markkina-alueittain, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Suomi	86,1	78,3
Iso-Britannia	61,5	57,8
Muu Eurooppa	76,2	92,4
Muu maailma	4,5	6,1
Liikevaihto yhteensä	228,2	234,6

Liikevaihto ryhmittäin, jatkuvat toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Tuotteiden myynti	226,3	232,8
Palveluiden myynti	1,3	1,1
Rojaltituotot	0,7	0,7
Liikevaihto yhteensä	228,2	234,6

**HANKITUT LIKETOIMINNOT, LOPETETUT TOIMINNOT JA
MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT**
Hankitut liiketoiminnot

Kaudella 1.1. - 31.12.2018 ja vuonna 2017 ei ollut hankittuja liiketoimintoja.

Lopetetut toiminnot

Raisio julkisti 4.5.2018 allekirjoittaneensa sopimuksen naudanrehuliiketoimintansa myynnistä Lantmännen Agro Oy:lle. Rasion naudanrehuliiketoiminta siirtyi 1.11.2018 uudelle omistajalle, Lantmännen Agro Oy:lle. Samassa yhteydessä Raisio luopui osakkuusyhtiöstään Vihervakka Oy:stä.

Naudanrehuliiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona tässä tilinpäätöstiedotteessa.

Raisio-konsernin makeisliiketoiminta siirtyi 29.12.2017 Valeo Foods Limitedille. Terveelliset elintarvikkeet (aiemmin Brändit) -segmenttiin kuulunut makeisliiketoiminta raportoitiiin lopetettuna toimintona vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Aikaisempien kausien vertailutiedot on oikaistu jatkuvien toimintojen tuloslaskelman, rahavirtalaskelman sekä eräiden tunnuslukujen osalta.

Tuloslaskelma, lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017		
	Naudanrehut	Naudanrehut	Makeiset	Yhteensä
Liikevaihto	57,6	72,3	96,0	168,3
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-49,3	-63,9	-78,3	-142,2
Bruttokate	8,4	8,3	17,7	26,0
Liiketoiminnan tuotot ja kulut, netto	7,9	-6,5	-9,8	-16,2
Arvonalentumispoisto liikearvosta ennen luovutusta	-	-	-28,7	-28,7
Liiketulos	16,2	1,9	-20,8	-18,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-	0,0	-0,3	-0,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,1	0,0	-	0,0
Tulos ennen veroja	16,3	1,9	-21,1	-19,2
Tuloverot	-0,6	-0,4	0,3	0,0
Lopetettujen toimintojen tulos verojen jälkeen	15,7	1,5	-20,8	-19,3
Tulos lopetettujen toimintojen luovutuksesta verojen jälkeen	-	-	-38,4	-38,4
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	15,7	1,5	-59,2	-57,7
Lopetettujen toimintojen verot				
Vero lopetettujen toimintojen tuloksesta	-0,6	-0,4	-1,3	-1,6
Vero lopetettujen toimintojen luovutuksesta	-	-	1,6	1,6
Lopetettujen toimintojen verot yhteensä	-0,6	-0,4	0,3	0,0

Rahavirrat, lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017	1-12/2017
	Naudanrehut	Naudanrehut	Makeiset
Liiketoiminnan rahavirrat	-1,0	4,2	7,6
Investointien rahavirrat	31,2	-0,2	71,4
Rahoituksen rahavirrat	4,5	-	-5,6
Rahavirrat yhteensä	34,7	4,0	73,4

**Lopetetun toiminnon vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan,
naudanrehuliiketoiminta (M€)**

	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset varat	15,7	16,2
Vaihto-omaisuus	7,9	7,3
Lyhytaikaiset saamiset	5,2	5,5
Lainasaamiset (cash pool)	-4,5	0,6
Rahavarat	-	0,1
Varat yhteensä	24,3	29,7
Lyhytaikainen vieras pääoma	7,3	11,7
Velat yhteensä	7,3	11,7
Myyty nettovarallisuus	17,0	
Kertyneet muuntoerot	-	
Myydyn liiketoiminnan luovutusvoitto/-tappio sisältäen kertyneet muuntoerot	13,2	
Myyntille kohdistetut kaupan kulut	-0,8	
Tulosvaikutus liikutukseen	12,5	
Velaton kauppahinta	34,0	
Muut korottomat nettovelkaan liittyvät erät	-0,7	
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	4,5	
Osakkeiden kauppahinta	30,2	
Osakkeiden kauppahinta	30,2	
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	-4,5	
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	34,7	
Myyntin rahavirta kuluineen	34,7	
Rahavirtalaskelmassa		
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	34,7	
Investointien rahavirta	-0,4	
Investointien rahavirta, alv velka	1,4	
Liiketoiminnan rahavirta	-1,0	
Myyntin rahavirtavaikutus yhteensä ja lainasaamisten takaisinmaksut	34,7	

Lopetetun naudanrehuliiketoiminnan EPS

Tulos per osake vuonna 2018 oli 0,10 euroa. Vuonna 2017 tulos per osake oli 0,01 euroa.

**Lopetetun toiminnon vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan,
makeisliiketoiminta (M€)**

	31.12.2017
Pitkäaikaiset varat	116,4
Vaihto-omaisuus	11,8
Lyhytaikaiset saamiset	17,5
Lainasaamiset (cash pool)	-15,4
Rahavarat	2,8
Varat yhteensä	133,2
Pitkäaikainen vieras pääoma	2,3
Lyhytaikainen vieras pääoma	17,5
Velat yhteensä	19,8
Myyty nettovarallisuus	113,4
Kertyneet muuntoerot	-1,5
Myydyn liiketoiminnan luovutusvoitto/-tappio sisältäen kertyneet muuntoerot	-36,5
Myyntille kohdistetut kaupan kulut	-0,8
Myyntille kohdistettu myyntisaamisten takausvaraus	-1,1
Tulosvaikutus liikutukseen	-38,4
Velaton kauppahinta	100,0
Tehtaisiin liittyvä investointivelka ja muut korottomat nettovelkaan liittyvät erät	10,6
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	12,6
Osakkeiden kauppahinta	76,8
Osakkeiden kauppahinta	76,8
Myytyjen tytäryritysten korollinen nettorahoitusvelka luovutushetkellä	-12,6
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	89,4
Myyntin rahavirta kuluineen	86,0
Rahavirtalaskelmassa	
Tytäryritysten myynti oikaistuna luovutushetken rahavaroilla	89,4
Investointien rahavirta	-5,4
Liiketoiminnan rahavirta	7,6
Lainasaamisten muutos	-5,6
Myyntin rahavirtavaikutus yhteensä ja lainasaamisten takaisinmaksut	86,0

Lopetetun makeisliiketoiminnan EPS

Tulos per osake vuonna 2017 oli -0,38 euroa.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Hankintameno tilikauden alussa	310,7	371,8
Muuntoerot	-0,2	-0,1
Lisäykset	5,0	13,8
Vähennykset	-42,9	-74,7
Hankintameno tilikauden lopussa	272,6	310,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa	260,6	283,3
Muuntoerot	-0,2	-0,4
Vähennykset ja siirrot	-27,5	-31,3
Tilikauden poistot ja arvonalentumiset	4,6	9,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	237,5	260,6
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	35,1	50,1

VARAUKSET (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Tilikauden alussa	3,2	2,6
Varausten lisäykset	0,0	1,1
Käytetyt varaukset	-2,1	-0,5
Tilikauden lopussa	1,1	3,2

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,1
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,8	1,0
Saamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,0	0,0
Velat johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,0	0,1

VASTUUSITOUMUKSET (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Vähimmäisvuokravastuut	1,9	1,4
Muut vastuut	2,5	2,3
Takausvastuut konserniyhtiöiden sitoumuksista	26,3	33,1
Sitoutuminen investointimaksuihin	2,3	1,1

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)

	31.12.2018	31.12.2017
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttatermiinit	71,7	82,1

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT, miljoonaa euroa

Taulukossa esitetään kunkin erän kirjanpitoarvot ja käyvät arvot. Kirjanpitoarvot vastaavat konsernitaseen arvoja. Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista.

	Kirjanpito- arvo 31.12.2018	Käypä arvo 31.12.2018	Kirjanpito- arvo 31.12.2017	Käypä arvo 31.12.2017
Rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *)	2,2	2,2	2,2	2,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	26,8	26,8	32,7	32,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset *)	89,0	89,0	2,0	2,0
Rahavarat	53,1	53,1	149,0	149,0
Johdannaiset *)	0,3	0,3	0,2	0,2
Rahoitusvelat				
Pankkilainat	22,9	23,1	45,8	46,5
Rahoitusleasingvelat	0,1	0,1	0,1	0,1
Ostovelat ja muut velat	23,6	23,6	32,5	32,5
Johdannaiset *)	0,0	0,0	0,2	0,2

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja veloista

Käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista *) kaikki muut kuuluvat tasolle 2 paitsi oman pääoma ehtoiset sijoitukset. Tasolle 2 kuuluvien erien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmien avulla käyttäen markkinahinnoittelun palvelutuottajan antamia arvostuksia. Oman pääoman ehtoiset sijoitukset kuuluvat tasolle 3, koska niiden käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

RAHAVIRTUALASKELMAAN LIITTYVÄT TÄSMÄYTYSLASKELMAT
Liiketoimintojen rahavirtojen oikaisu, jatkuvat ja lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Aineettoman ja aineellisen käyttöomaisuuden arvonalentumiset	8,7	36,5
Vaihto-omaisuuden arvonalentumiset	-	0,7
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustappiot / voitot	-12,5	38,4
Käyttöomaisuus myyntivoitot ja -tappiot	-1,2	-28,1
Osakepalkkiokulut	0,1	0,0
Muut	-0,2	-0,3
Oikaisu yhteensä rahavirtalaskelmalla	-5,0	47,3

Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa.

Investoinnin rahavirran käyttöomaisuuden hankinnat ja luovutukset, jatkuvat ja lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Käyttöomaisuushankinnat yhteensä	-5,9	-15,9
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista (ostovelkojen muutos)	-0,6	-0,7
Rahoitusleasingvelalla tai muulla korottomalla velalla rahoitetut investoinnit	0,0	0,0
Käyttöomaisuushankinnoista kassamaksuilla rahoitetut	-6,6	-16,6
Käyttöomaisuuden luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa	1,2	28,1
Poistuneen omaisuuden tasearvo	0,1	11,2
Käyttöomaisuusmyynneistä saatu vastike rahavirtalaskelmalla	1,2	39,3

Myytujen tytäryritysten nettovarot, jatkuvat ja lopetetut toiminnot (M€)

	1-12/2018	1-12/2017
Luovutusvoitto tai -tappio tuloslaskelmassa ilman myynnille kohdistettuja kuluja	34,7	-36,5
Pitkäaikaiset varat	15,7	116,4
Vaihto-omaisuus	7,9	11,8
Saamiset	5,2	17,5
Rahavarat sis. Lainasaamiset (group cash pool)	-4,5	-12,6
Pitkäaikainen vieraspääoma	-	2,3
Lyhytaikainen vieras pääoma	7,3	17,5
Myyty nettovarallisuus yhteensä	17,0	113,4
Myyntihinta	30,2	76,8
Luovutustulot rahavirtalaskelmalla oikaistuna luovutushetken rahoilla	34,7	89,4

Täsmäytyslaskelma rahoitustoimintaan liittyvistä veloista (M€)

	31.12.2017	Rahavirrat	Ei rahavirtavaikutteiset muutokset			31.12.2018
			Valuutta-Terminnit	Kurssi-muutokset	Käyvän arvon muutokset	
Pitkäaikaiset velat	45,7	-22,8	-	-	0,0	22,9
Leasingvelat	0,1	-0,1				0,1
Pitkäaikaisten velkojen suojaamiseen käytetyt varat / velat netto	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	45,9	-22,9	-	-	0,0	23,0

JATKUVIEN LIIKETOIMINTOJEN TULOS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (M€)

	10-12/ 2018	7-9/ 2018	4-6/ 2018	1-3/ 2018	10-12/ 2017	7-9/ 2017	4-6/ 2017	1-3/ 2017
Liikevaihto yksiköittäin								
Terveelliset elintarvikkeet	53,3	51,9	47,8	48,1	50,6	48,9	51,6	50,3
Raisioaqua	2,0	10,9	11,7	1,3	2,7	18,4	9,4	1,3
Muut toiminnot	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Toimialaryhmien väliset	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevaihto yhteensä	55,6	63,1	59,7	49,7	53,7	67,7	61,4	51,8
Liiketulos yksiköittäin								
Terveelliset elintarvikkeet	8,5	7,3	6,8	8,1	8,5	9,3	10,7	9,8
Raisioaqua	-1,1	0,9	0,3	-1,0	-0,7	2,7	1,1	-0,7
Muut toiminnot	-9,6	-0,5	-0,6	-2,8	-10,2	-1,7	27,8	-2,6
Liiketulos yhteensä	-2,1	7,8	6,5	4,4	-2,4	10,3	39,6	6,5
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,7	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	-0,7	-0,3	0,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-	-	-	-	-	-	-	-
Tulos ennen veroja	-2,8	7,6	6,4	4,5	-2,7	9,6	39,3	6,5
Tuloverot	0,5	-1,7	-1,4	-1,1	-1,3	-2,0	-7,8	-1,2
Konsernin tulos	-2,3	5,9	5,0	3,4	-4,0	7,6	31,5	5,3

TUNNUSLUKUJA

Tunnusluvut on laskettu jatkuvista toiminnoista.

	31.12.2018	31.12.2017
Liikevaihto, M€	228,2	234,6
Liikevaihdon muutos, %	-2,7	-9,1
Käyttökate, M€	31,0	68,1
Vertailukelpoinen käyttökate, M€	31,3	42,2
Poistot ja arvonalennukset, M€	14,4	14,0
Liiketulos, M€	16,6	54,1
% liikevaihdosta	7,3	23,0
Vertailukelpoinen liiketulos, M€	25,6	35,9
% liikevaihdosta	11,2	15,3
Tulos ennen veroja, M€	15,7	52,7
% liikevaihdosta	6,9	22,5
Oman pääoman tuotto, %	4,6	14,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,6	15,1
Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto, %	8,6	10,0
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	23,0	45,9
Korollinen nettorahoitusvelka kauden lopussa, M€	-119,2	-105,1
Omavaraisuusaste, %	81,7	73,4
Nettovelkaantumisaste, %	-45,0	-39,8
Investoinnit, M€	5,6	10,1
% liikevaihdosta	2,4	4,3
Tutkimus- ja tuotekehityskulut, M€	2,9	2,9
% liikevaihdosta	1,3	1,2
Henkilöstö keskimäärin	335	342
Tulos per osake, €	0,08	0,26
Vertailukelpoinen tulos per osake, €	0,12	0,17
Liiketoiminnan rahavirta per osake, €	0,07	0,21
Oma pääoma per osake, €	1,68	1,68
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1000 kpl		
Vaihto-osakkeet	125 413	124 927
Kantaosakkeet	31 917	32 436
Yhteensä	157 329	157 363
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1000 kpl		
Vaihto-osakkeet	125 763	125 028
Kantaosakkeet	31 578	32 291
Yhteensä	157 341	157 319
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa, M€		
Vaihto-osakkeet	294,9	480,1
Kantaosakkeet	73,3	124,0
Yhteensä	368,2	604,1
Osakkeen kurssi kauden lopussa		
Vaihto-osakkeet	2,35	3,84
Kantaosakkeet	2,32	3,84

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Vaihtoehtoisten tunnuslukujen kaavat	
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja - tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat - rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset rahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Vertailukelpoinen tulos per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Liiketoiminnan rahavirta per osake	Liiketoiminnan rahavirta Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä
Oma pääoma per osake	Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa
Vertailukelpoinen liikevaihto	Liikevaihto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen liiketulos, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{\text{Vertailukelpoinen liikevaihto}} \times 100$
Käyttökate (EBITDA)	Liiketulos + poistot ja arvonalennukset
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liiketulos +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät + poistot ja arvonalennukset
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita
Investoinnit	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä tytäryritysosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyrittösosakkeisiin ja muihin osakkeisiin.